

การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2170-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION USE OF MONK STUDENTS IN MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

Miss Wichitra Prayoonvong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-2170-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
โดย นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชลชัยพร เหมะรัชตะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิจิตรา ประยูรวงษ์ : การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

(INFORMATION USE OF MONK STUDENTS IN MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ, 150 หน้า. ISBN 974-53-2170-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา ภาษา และปัญหาในการใช้สารนิเทศ

ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อการทำรายงาน เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ เพื่อการปฏิบัติศาสนกิจและเพื่อการบริการสังคมในระดับมาก พระนักศึกษาใช้ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ใช้เกณฑ์ความถูกต้องเที่ยงตรงในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ใช้ตำราเรียน ใช้เนื้อหาประวัติพระพุทธศาสนา และใช้ภาษาของสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาประสบในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2547

4480196022 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD : MONK STUDENT / MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY / INFORMATION USE

WICHITRA PRAYOONVONG : INFORMATION USE OF MONK STUDENTS IN

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY. THESIS ADVISOR :

ASST,PROF.PANPIMON KOONLABOON : 150 pp. ISBN 974-53-2170-2.

The purpose of this research was to study the use of information of monk students in Mahamakut Buddhist University in terms of their objectives, sources, formats, subjects, languages and problems in their use of information.

The research results revealed that monk students in Mahamakut Buddhist University use information with the objectives of writing theses and reports, updating themselves with current news and new knowledge, performing religious affairs in their intern graduate year and providing community services at a high level. The source of information used at a high level and the highest mean score was the Central Library of Mahamakut Buddhist University. The criterion in choosing the information sources at a high level and the highest mean score was accuracy. The information format used at a high level and received the highest mean score was textbooks. As for the subjects, history of Buddhism achieved a high level and the highest mean score. Thai language was used at a high level and the highest mean score. As for problems in using the information, inconvenience in sharing the access to the use of the information sources with laymen gained a high level and the highest mean score because of their status as Buddhist monks.

The analysis of variance was use to investigate the significant difference of information use of undergraduate monk students and graduate monk students in terms of information use objectives, sources, formats, subjects, languages and problems of information use. The result showed that the majority had no significant difference.

Department Library Science

Student's signature.....

Field of study Library and Information Science

Advisor's signature.....

Academic year 2004

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดที่มีคุณค่า รวมทั้งเป็นแบบอย่างแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าอย่างดียิ่ง หากเปรียบเทียบรู้เป็นปลาฉนใด อาจารย์ก็สอนให้ศิษย์สามารถจับปลาเป็นฉนนั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์รี พัฒนกิจจำรูญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ชลัษณ์พร เหมะรัชตะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีค่ายิ่ง ขอขอบพระคุณอาจารย์จากรัฐ ตันตราภรณ์ ที่กรุณาช่วยตรวจงานและแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้กับผู้วิจัยด้วยความเมตตา ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูปที่ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณคุณคุณวุฒิมกร แก้วกอกัลยาณมิตรที่มีน้ำใจอันประเสริฐ ผู้ให้ความช่วยเหลือในการเดินทางและเก็บข้อมูลตลอดช่วงเวลาที่ทำกรวิจัย

นอกจากนี้ขอขอบคุณญาติพี่น้องของผู้วิจัยที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนรุ่นเดียวกันที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย และทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ถึงความมีน้ำใจ การให้และรับ รวมถึงการเป็นเพื่อนแท้

คุณประโยชน์ที่พึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังความคิดในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา เพื่อเป็นแรงใจในการศึกษา และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ปรัชญาศรัทธาธรรม	
2.1 ความสำคัญของสารนิเทศ.....	8
2.2 แหล่งสารนิเทศ.....	10
2.3 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ.....	14
2.4 ทรัพยากรสารนิเทศ.....	15
2.5 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.....	16
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3.3 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	30
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	31

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
4.2	ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศ.....	36
4.3	ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ.....	79
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล.....	95
5.2	การทดสอบสมมติฐาน.....	125
5.3	ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลงานวิจัย.....	126
5.4	แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	128
	รายการอ้างอิง.....	129
	ภาคผนวก.....	134
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	150

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	28
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชา.....	35
3. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ.....	38
4. ประเภทของแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาใช้.....	40
5. แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย.....	43
6. แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย.....	46
7. แหล่งสารนิเทศบุคคล.....	48
8. แหล่งสารนิเทศอื่นๆ.....	50
9. เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ.....	53
10. รูปแบบของสารนิเทศที่ใช้.....	55
11. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสิ่งพิมพ์.....	58
12. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทโสตทัศนวัสดุ.....	60
13. ทรัพยากรสารนิเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	63
14. รายชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาใช้.....	65
15. เนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้.....	68
16. เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา.....	71
17. เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ.....	75
18. ภาษาของสารนิเทศที่ใช้.....	78
19. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ.....	80
20. ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ.....	83
21. ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ.....	85
22. ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ.....	87
23. ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ.....	89
24. ปัญหาด้านอื่นๆ.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติและเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาช้านาน ชีวิตของชาวไทยแต่เดิมผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนา และสถาบันพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น วัดได้กลายเป็นส่วนสำคัญของชุมชนท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางแห่งกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เป็นแหล่งการศึกษาของประชาชนทุกระดับ ทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักในการฝึกอบรมพระสงฆ์ที่จะสืบต่อพระพุทธศาสนา และพลเมืองที่จะรับผิดชอบต่อสังคม (กรมการศาสนา 2529)

การที่วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนของประชาชนในชุมชน โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและมีคนในชุมชนเข้ามาบวชเรียนนั้น ทำให้เกิดประเพณีที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย คือ การบวชเรียน จนวจนมีการปฏิรูปการศึกษาตามอย่างประเทศตะวันตก ทางราชการได้เริ่มให้มีการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา จึงได้แยกการศึกษาสำหรับสงฆ์และสำหรับเด็กนักเรียนออกจากกันโดยเด็ดขาด การจัดการศึกษาของสงฆ์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปบ้างตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตก แต่ยังคงยึดหลักการเดิมที่ต้องการให้ผู้ที่มาบวชเรียนคือพระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษา ซึ่งนอกจากจะศึกษาหลักธรรมพระพุทธศาสนาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและเพื่อที่จะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการสืบต่อพระศาสนาต่อไปแล้ว ยังจะต้องมีความรู้ทางโลกมากยิ่งขึ้นเพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นเครื่องชี้นำด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่สังคมได้อย่างถูกต้องและตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคมมากที่สุด และนอกจากนี้ยังอาจนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในยามที่ลาสิกขาบทไปแล้วอีกด้วย (เมธี สมภักดี, สุขุม มูลเมือง และจันทรัตน์ ไครตคำ 2542 ข)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2436 โดยพระบรมราชานุญาตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้ยกฐานะขึ้นเป็นสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยเมื่อปี 2488 จนกระทั่งปี 2540 ได้ยกฐานะเป็นนิติบุคคล ภายใต้ชื่อมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสงฆ์ ในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการตามเกณฑ์การจัดหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย และตามพระราชบัญญัติมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 คือ ให้เป็นสถานศึกษา

และวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนา แก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก 2540)

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้จัดการศึกษาทั้งในส่วนกลางและวิทยาเขต โดยแบ่งเป็น 7 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย (พระนครศรีอยุธยา) วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย (นครปฐม) วิทยาเขตอีสาน (ขอนแก่น) วิทยาเขตล้านนา (เชียงใหม่) วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกอาราข (นครศรีธรรมราช) วิทยาเขตร้อยเอ็ด (ร้อยเอ็ด) และวิทยาเขตศรีล้านช้าง (เลย) การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท โดยเปิดสอน 14 สาขาวิชา จำแนกเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 12 สาขาวิชา และระดับปริญญาโท 2 สาขาวิชา โดยเน้นหนักด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นักศึกษามีทั้งภาคปกติ และภาคสมทบ โดยรับนักศึกษาทั้งพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ พระภิกษุสามเณรที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีต้องจบการศึกษาเปรียญธรรม 5 และก่อนรับปริญญาต้องจบนักธรรมเอก พระภิกษุสามเณรที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ต้องจบเปรียญธรรม 9 โดยในการศึกษาระดับปริญญาตรีได้กำหนดให้เรียนรายวิชาต่างๆคือ วิชาศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะ และวิชาเลือกเสรี เหมือนการจัดการศึกษาทางโลก แต่ในหมวดวิชาเฉพาะนั้นยังให้เรียนวิทยาศาสตร์เป็นหลัก พระนักศึกษาซึ่งเรียนครบหลักสูตรวิชาการ 4 ปีแล้ว จะต้องปฏิบัติศาสนกิจอีก 1 ปี เพื่อให้การศึกษาสมบูรณ์พร้อมทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ส่วนในด้านการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทได้กำหนดให้เรียนรายวิชาบังคับ วิชาเลือกเสรี และเลือกทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาในการศึกษาไม่เกิน 5 ปี (ศูนย์บริการวิชาการ 2547)

สำหรับการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในส่วนกลางมี 10 สาขาวิชา จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี 8 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาพุทธศาสตร์ สาขาวิชาปรัชญา สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ซึ่งเปิดรับนักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์เพียง 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาพุทธศาสตร์ ส่วนในระดับปริญญาโท มี 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา และสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ซึ่งเปิดรับนักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์ทั้ง 2 สาขาวิชา (ระเบียบการรับสมัครนักศึกษาระดับปริญญาตรี/โท ปีการศึกษา 2547, แผ่นพับ)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีลักษณะการเรียนการสอนที่เน้นการศึกษาค้นคว้า และ การทำวิจัยเป็นหลัก นักศึกษาต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากทรัพยากรสารสนเทศ ในรูปแบบ ที่หลากหลาย และให้บริการในแหล่งสารสนเทศต่างๆ นักศึกษาที่ได้รับสารสนเทศที่เหมาะสม เทียบตรง และมีคุณค่าย่อมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ผลการศึกษาค้นคว้า วิจัย มีความถูกต้องสมบูรณ์ เหมาะแก่การนำไปใช้ประโยชน์ (Kaye 1995) การใช้ทรัพยากรสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญในการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ ศึกษา (Charp 1994) สำหรับพระนักศึกษานอกจากจะมีหน้าที่ในการศึกษาแล้ว ยังมีบทบาท สำคัญในการอบรมสั่งสอน คุณธรรม จริยธรรมแก่คนในสังคม พระนักศึกษาก็จำเป็นต้องมีความรู้หลาย ด้านทั้งในด้านพระพุทธศาสนา และสังคม ต้องใช้สารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย โดย แหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีทั้ง แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย บุคคล และอินเทอร์เน็ต สำหรับแหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัยที่สำคัญ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และห้องหนังสือประจำคณะ เนื่องจากเป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการสาร นิเทศแก่นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ห้องสมุดแล้ว ยังมีสถาบันวิจัย ญาณสังวร ซึ่งพระนักศึกษาก็ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง (พระมหาถาวร ขนดิ ทธิโม, สัมภาษณ์)

แหล่งสารสนเทศบุคคล ได้แก่ อาจารย์ เพื่อนนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และ บรรณารักษ์ เป็นต้น แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่น่าจะมีความสำคัญต่อ พระนักศึกษา เนื่องจากเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ไร้พรมแดนที่รวบรวมสรรพวิชาการต่างๆไว้ สามารถค้นเนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยไม่จำกัดด้านเวลา และสถานที่ (Pannyavaro 2003) นอกจากนี้ยังเป็นการสะดวกต่อพระนักศึกษาในเรื่องสมณเพศที่ไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ สารสนเทศในแหล่งอื่นๆ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความรู้ และทักษะในการใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ของพระนักศึกษาด้วย

ทรัพยากรสารสนเทศที่พระนักศึกษานำมาใช้ มีอยู่หลายรูปแบบทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ตำราเรียน หนังสือวิชาการ วารสาร หนังสือพิมพ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สื่อทัศนวัสดุ ต่างๆ เช่น ภาพถ่าย แผนที่ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ เป็นต้น และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งครอบคลุมแผ่นซีดีเสียง ซีดีรอม โปแกรมค้นหา และเว็บไซต์ เนื้อหาสารสนเทศที่พระนักศึกษานำ ใช้ อาจเป็นเนื้อหาด้านพระพุทธศาสนาโดยตรงและเนื้อหาอื่น ๆ เช่น จิตวิทยา กฎหมาย

คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพราะวิชาเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับพระสงฆ์ในการเข้าไปทำงาน พัฒนา และช่วยเหลือ สังคมหรือชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พระมหาสุภา อุทโท 2542)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพระนักศึกษาจะมีแหล่งสารนิเทศในการศึกษาค้นคว้าหลายประเภท มีสารนิเทศรูปแบบต่างๆ และมีสารนิเทศเนื้อหาหลากหลาย แต่ก็ยังประสบปัญหาในการใช้สารนิเทศ เช่น หนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดส่วนใหญ่เก่าและมีเนื้อหาไม่ทันสมัย หนังสือเล่มที่ต้องการมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ ไม่มีหนังสือที่ต้องการ และไม่มีเวลาไปใช้ห้องสมุดอื่นๆ (เทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ 2534) รวมทั้งขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นและการศึกษา (ถวิชัย ชาญวิทยากุล 2539)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยจะศึกษาในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษาของสารนิเทศที่ใช้ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศ โดยมีขอบเขตการศึกษาคครอบคลุมพระนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในส่วนกลาง โดยหวังว่าผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหน่วยงานสารนิเทศที่เกี่ยวข้องในการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรและบริการให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในด้าน
วัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษา

ปัญหาในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สมมติฐาน

1. พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

2. ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรีประสบในระดับมากคือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ประสบปัญหาในระดับมากคือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรอิสระ

ระดับการศึกษาของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้แก่

- ระดับปริญญาตรี
- ระดับปริญญาโท

2. ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศ

- ประเภทของแหล่งสารนิเทศ
- เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

รูปแบบของสารนิเทศ

- สิ่งพิมพ์
- สื่อทัศนวัสดุ
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เนื้อหาของสารนิเทศ

- ด้านศาสนา
- ด้านอื่นๆ

ภาษาของสารนิเทศ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

- ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ
- ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ
- ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ
- ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ

- ปัญหาด้านอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในส่วนกลาง ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ประจำปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 475 รูป จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 353 รูป และระดับปริญญาโท จำนวน 122 รูป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวนร้อยละ 50 ของประชากรในแต่ละสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดมีจำนวนประชากรมากกว่า 10 รูป แต่จำนวนกึ่งหนึ่งนั้นไม่ถึง 10 รูป จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนต่ำสุด 10 รูป ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 245 รูป จำแนกเป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 184 รูป และระดับปริญญาโท จำนวน 61 รูป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ และการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูล 3 ตอนได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชาที่ศึกษา
 - ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษา
 - ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ
3. ทดสอบแบบสอบถามกับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ไม่ได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 รูป จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 18 รูป และระดับปริญญาโท จำนวน 8 รูป
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

จำนวน 245 รูป โดยทำการแจกด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยช่วยแจก และส่งทางไปรษณีย์

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า T-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 10.0
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ เป็นแนวทาง

1. สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา
2. สำหรับหน่วยงานสารสนเทศต่างๆในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรและบริการสารสนเทศ เพื่อตอบสนองการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในบทนี้จะกล่าวถึง ความสำคัญของสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของสารนิเทศ

สารนิเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริง และผลงานสร้างสรรค์ ที่มีการสื่อสาร บันทึก ตีพิมพ์ และ/หรือเผยแพร่ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ALA Glossary of Library and Information Science 1983 : 117)

สารนิเทศนับเป็นทรัพยากรสำคัญที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆของแต่ละบุคคล ช่วยให้บุคคลมีความรอบรู้ ทันเหตุการณ์ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต นับตั้งแต่การศึกษาในวัยเด็กจนถึงวัยทำงาน และช่วงหลังวัยทำงาน รวมทั้งใช้ประโยชน์ในด้านความบันเทิง (Griffiths 1993)

โดยทั่วไปบุคคลมีความต้องการสารนิเทศเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญ 5 ประการ (Nicholas 1996) คือ

1. เพื่อค้นหาข้อเท็จจริง บุคคลต้องการสารนิเทศเพื่อตอบคำถามต่างๆ ซึ่งอาจเป็นทั้งคำถามที่ง่ายๆ และคำถามที่ซับซ้อน
2. เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น
3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย ส่วนใหญ่เป็นความต้องการของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษา และการวิจัย
4. เพื่อความรู้ภูมิหลังในเรื่องต่างๆ เช่น นักการเมือง จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องราวต่างๆ อย่างกว้างขวาง และสารนิเทศที่ต้องการจะอยู่ในลักษณะการสรุปอย่างสั้นๆ
5. เพื่อช่วยในการระบุนิเทศที่ต้องการที่แท้จริงของแต่ละบุคคล ในบางครั้งบุคคลไม่สามารถ

ระบุความต้องการที่แท้จริง หรือความต้องการที่ชัดเจนของตนเอง การค้นคว้า และการอ่านสารนิเทศ จะช่วยให้เกิดแนวคิด และสามารถกำหนดความต้องการที่แท้จริงได้

สารนิเทศมีความสำคัญต่อผู้ที่ประกอบอาชีพต่างๆ แตกต่างกันไป เช่น คณะรัฐบาล สารนิเทศมีความสำคัญในการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผนเพื่อการพัฒนาประเทศ และในการออกกฎหมาย ข้อบังคับ (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ 2538) สำหรับเกษตรกร สารนิเทศมีความสำคัญในการช่วยให้ทราบถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านการผลิต การตลาด นโยบายด้านราคา (Kapange 1999) และนิสิตนักศึกษา สารนิเทศมีความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน (วิจิตร ศรีสอาน 2518) แต่ทั้งนี้ความต้องการและการใช้สารนิเทศของนิสิตนักศึกษา อาจมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของสถาบัน และสภาพแวดล้อมของสถาบันนั้นๆ (บุรุษชัย จงกลณี 2525)

สำหรับพระนักศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่แตกต่างจากนักศึกษาโดยทั่วไป เนื่องจากสภาพสมณวิสัย และการเป็นศาสนทายาท ดังนั้นในการศึกษา จึงเน้นการศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นหลัก ซึ่งการศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ สภาพความเป็นจริงต่างๆ และคำสอน มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ และปรัชญา ซึ่งรวมศาสตร์ต่างๆไว้หลายแขนงด้วยกัน ดังนั้นในการศึกษาเล่าเรียน พระนักศึกษาจึงต้องใช้สารนิเทศหลากหลาย ทั้งนี้เนื้อหาทางธรรมคือวิชาศาสนา และเนื้อหาทางโลกคือวิชาอื่นๆ ได้แก่ อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เพื่อความเข้าใจและมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และสามารถใช้วิชาทางโลกเป็นพื้นฐานในการศึกษาธรรมขั้นสูงขึ้นไปได้สะดวก (พุทธทาสภิกขุ ม.ป.ป)

พระนักศึกษาจึงต้องทำงานกับสารนิเทศจำนวนมาก เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า วิจัย อบรมศีลธรรมแก่ประชาชนในชุมชน ได้ตอบปัญหาทางธรรมและอธิบายให้แก่ชาวต่างประเทศได้ ซึ่งถือว่าการเผยแผ่ศาสนาอีกทางหนึ่ง (มุกนัสดา พิทักษ์มหาเกตุ 2533) นอกจากนี้พระนักศึกษายังต้องหาความรู้ในหลายภาษา ซึ่งนอกจากภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาบาลีซึ่งเป็นภาษาทางพระแล้ว ยังมีภาษาอื่นที่มีความสำคัญในการทำความเข้าใจกับศาสนาพุทธนิกายอื่นๆด้วย เช่น ภาษาสันสกฤต ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น รวมทั้งในการค้นคว้าหาข้อมูล พระนักศึกษาคควรรู้จักแหล่งสารนิเทศที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง สามารถระบุความต้องการ มีการประเมิน และการใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะการรู้สารนิเทศ (Information literacy) เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Southern Association of Colleges and School 2000)

แหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศ หมายถึง แหล่งที่ทำหน้าที่ผลิต รวบรวม จัดหา จัดเก็บ เผยแพร่ และให้บริการสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศมีทั้งแหล่งที่ทำหน้าที่ให้บริการ คือ ห้องสมุด แหล่งที่ผลิต และเผยแพร่สารนิเทศ เช่น สถาบัน และหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งแหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้บุคคลยังจัดเป็นแหล่งสารนิเทศอีกประเภทหนึ่งที่ให้ข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้เช่นเดียวกัน (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน 2547:12)

แหล่งสารนิเทศมีการจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

Ford (1973) Kaye (1995) และ Hart (1997) ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 2 ประเภทตามสถานภาพของแหล่งสารนิเทศ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ (Formal Information Sources) คือแหล่งสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องใช้อย่างมีกฎเกณฑ์ตามข้อกำหนดของแหล่ง เช่น หน่วยงานของรัฐ ห้องสมุด หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย เป็นต้น และแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ (Informal Information Sources) ซึ่งเป็นแหล่งสารนิเทศที่ผู้ใช้สามารถได้รับสารนิเทศโดยการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสนทนา การประชุม การศึกษาดูงาน เป็นต้น

Butcher (1998) ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศสำหรับองค์กรธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศภายในองค์กร (Internal Sources) และแหล่งสารนิเทศภายนอกองค์กร (External Sources) และภายใต้แต่ละแหล่ง ยังจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล ดังนี้

1. แหล่งสารนิเทศภายในองค์กร ประกอบด้วย
 - แหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา และบุคคลอื่นๆ
 - แหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล เช่น รายงาน บันทึก ฐานข้อมูล อินทราเน็ต เป็นต้น
2. แหล่งสารนิเทศภายนอกองค์กร ประกอบด้วย
 - แหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น ลูกค้า ตัวแทนจำหน่าย เพื่อนร่วมวิชาชีพ องค์กรธุรกิจที่

เกี่ยวข้อง ที่ปรึกษา เช่น นักกฎหมาย ผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นต้น

- แหล่งสารนิเทศที่ไม่ใช่บุคคล เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล เว็บไซต์
ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ บริการกฤตภาค วิทยุ โทรทัศน์ บริษัทที่ปรึกษา เป็นต้น

Chen และ Herson (1982) จำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารนิเทศ
บุคคล เช่น ประสบการณ์ของตนเอง ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวและ
ของบุคคลอื่น เป็นต้น แหล่งสารนิเทศสถาบัน เช่น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สมาคมวิชาชีพ
ห้องสมุด เป็นต้น และแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สำหรับแหล่งสารนิเทศในงานวิจัยนี้ ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ
แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศบุคคล
อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งที่ให้บริการแก่อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย
และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือห้องสมุด

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า วิจัย เนื่องจากเป็น
แหล่งที่จัดหาทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภท โดยมุ่งเน้นในการให้บริการทางวิชาการแก่นิสิต นักศึกษา
และอาจารย์ ทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีความทันสมัยและสอดคล้อง
กับหลักสูตรการสอน การวิจัยและกิจกรรมต่างๆของสถาบัน และยังให้บริการสืบค้นแก่ผู้ใช้ทั้งภายใน
และภายนอกมหาวิทยาลัย (Hunt 2003) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำแนกได้เป็นห้องสมุดกลางและห้อง
สมุดคณะ

สำหรับแหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่พระนักศึกษาใช้
มีหลายแห่ง เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส
ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และสถาบันวิจัยญาณสังวร เป็นต้น

2. แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งสารนิเทศที่สามารถเข้าถึง และได้
รับสารนิเทศที่ต้องการได้เช่นเดียวกัน แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยมีหลายลักษณะ ได้แก่
ห้องสมุด สถาบัน หน่วยงานหรือองค์กรด้านศาสนา และสถานที่สำคัญต่างๆ สำหรับแหล่งสารนิเทศ
ภายนอกมหาวิทยาลัยสำหรับพระนักศึกษามีหลายแห่ง ได้แก่ ห้องสมุด เช่น ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น สถาบัน เช่น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศูนย์พุทธศาสน์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น หน่วยงานหรือองค์กรด้านศาสนา เช่น

กรมการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ วัด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งสารนิเทศที่เป็นสถานที่สำคัญต่างๆ ที่พระนักศึกษสามารถศึกษาหาความรู้ได้ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โบราณสถาน เป็นต้น

3. แหล่งสารนิเทศบุคคล บุคคลเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญ และเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้แสวงหาสารนิเทศมักใช้เป็นอันดับแรก เนื่องจากอยู่ใกล้ตัว แหล่งสารนิเทศบุคคลสามารถให้ความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติ และสารนิเทศที่ให้อย่างมีการสรุปประเด็นอย่างชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้ทันที (กมลาส วรณอุดม 2545) ตัวอย่างของแหล่งสารนิเทศบุคคล เช่น อาจารย์เพื่อร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เป็นต้น สำหรับพระนักศึกษแหล่งสารนิเทศบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ อาจารย์ เพื่อนนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นๆ และบรรณารักษ์ เป็นต้น เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ให้ความรู้ทางวิชาการและเรื่องที่สนใจ ตลอดจนคำแนะนำต่างๆในการศึกษาและการค้นคว้าแก่พระนักศึกษได้

4. อินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมต่อกัน และเป็นเครือข่ายเปิด สามารถเข้าใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผู้ใช้จึงสามารถเข้าถึงสารนิเทศต่างๆในทุกสาขาวิชาได้โดยสะดวก และเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลแก่บุคคลทั่วโลก (Manger 1994) อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ทางการศึกษา เช่น ใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การอภิปราย การสอบถามข้อมูล รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้สนใจศึกษาในเรื่องเดียวกัน หรือกับผู้เชี่ยวชาญต่างๆ (ถนอมพร ตันพิพัฒน์ 2539)

สำหรับเว็บไซต์ทางด้านพระพุทธศาสนาพบว่าการจัดทำเป็นจำนวนมาก โดยสถาบันทางพระพุทธศาสนา มูลนิธิ ชมรม องค์การอิสระต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้สนใจผ่านเว็บบอร์ด สำหรับเว็บไซต์ด้านพระพุทธศาสนาในประเทศไทย พบว่ามีทั้งเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน เว็บไซต์ของวัดต่างๆ เว็บไซต์ของสำนักสงฆ์และศูนย์ปฏิบัติธรรมต่างๆ(สมเกียรติ มีธรรม 2544) ดังตัวอย่างเว็บไซต์ ต่อไปนี้

- กรมการศาสนา (<http://religion.m-culture.go.th>)
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (<http://www.onab.go.th>)
- องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (<http://www.wfb-hq.org>)
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (<http://www.mbu.ac.th>)
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (<http://www.mcu.ac.th>)
- พระไตรปิฎกออนไลน์ (<http://www.tipitaka.com>)
- สำนักข่าวพระสงฆ์ไทย (<http://www.yuwasong.com>)

- ชุมชนพระไทยในอินเทอร์เน็ต (<http://www.phrathai.net>)

5. แหล่งสารนิเทศอื่นๆ เป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญ ที่สามารถให้สารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าได้เช่นเดียวกับแหล่งสารนิเทศอื่นๆที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว ทรัพยากรสารนิเทศของบุคคลอื่น การประชุม/สัมมนา/อบรม นิทรรศการ วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวและทรัพยากรสารนิเทศของบุคคลอื่น อาจเป็นหนังสือ วารสาร หรือทรัพยากรสารนิเทศในรูปแบบอื่นๆ โดยทั่วไปทรัพยากรสารนิเทศที่บุคคลเก็บรวบรวมมักมีเนื้อหา สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อการศึกษา ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวเป็นสิ่งสำคัญที่บ่งบอกถึงความสนใจของบุคคลนั้นๆได้ (Pearson 2003)

การประชุม/สัมมนา/อบรม และนิทรรศการ ส่วนใหญ่จัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ และเป็นแหล่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ทัศนคติ และได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ จากวิทยากรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาและผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งยังอาจนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานของตนเองไปสู่บุคคลอื่น (ไพพรรณ เกียรติโชคชัย 2545)

วิทยุและโทรทัศน์ เป็นแหล่งที่บรรจุสารนิเทศจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสนอข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง การประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ (สนั่น ปัทมะทิน 2529) สำหรับตัวอย่างรายการที่เผยแพร่ความรู้ด้านศาสนาทางวิทยุและโทรทัศน์ เช่น

รายการธรรมะทางวิทยุ

- รายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทุกเช้าวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ 3 ของเดือน เวลา 8.00-8.30 น.
- รายการทุกข์ปัญหาชีวิต ทางสถานีวิทยุ FM 90.5 MHz ทุกวัน เวลา 4.00-5.00 น.
- รายการ ธรรมะร่วมสมัย ทางสถานีวิทยุ FM 100.5 MHz และ AM 1423 KHz วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 00.30 - 02.00 น. และ เสาร์ - อาทิตย์ เวลา 00.00 - 02.00 น.
- รายการเปิดโลกทัศน์ชาวพุทธ ทางสถานีวิทยุ AM1350 KHz วันพฤหัสบดี เวลา 23.30-24.00 น. และวันศุกร์ เวลา 1.00-1.30 น.

รายการธรรมะทางโทรทัศน์

- รายการบ้านของเรา ทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 9 ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ 1 และ 3 ของเดือน เวลา 5.30 น.
- รายการวิถีธรรม ทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทุกวันอังคาร เวลา 5.30-6.00น.
- รายการธรรมะ ภาไรต์ ทางยูบีซี ช่อง 19 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.
- รายการทุกข์ปัญหาชีวิต ทางสถานีโทรทัศน์ TTV3 ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 20.15-21.15 น.
- รายการฟังพระบ้าง ทางสถานีโทรทัศน์ TTV3 ทุกวันพุธ เวลา 19.00 น.

เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ

ปัจจุบันแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ มีการผลิตและเผยแพร่สารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บุคคลจึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศเพื่อคัดเลือก กลั่นกรองแหล่งสารสนเทศที่เหมาะสม และเพื่อช่วยในการประหยัดเวลาในการค้นคว้าและการอ่าน สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศมีบุคคลต่าง ๆ กำหนดไว้หลายคน ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดมีความคล้ายคลึงกัน แต่อาจมีรายละเอียดบางประการมาน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอเกณฑ์ของ Schamber และ Bateman และเกณฑ์ของ Young และ Seggern ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

Schamber และ Bateman (1996) ได้จำแนกเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 5 เกณฑ์ ดังนี้

1. ความเกี่ยวข้อง (Aboutness)
2. ความทันสมัย (Currency)
3. การมีให้ใช้ประโยชน์ (Availability)
4. ความชัดเจน เข้าใจง่าย (Clarity)
5. ความน่าเชื่อถือ (Credibility)

ส่วน Young และ Seggern (2001) ได้สรุปเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศสำหรับอาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ไว้ 8 ประการ ได้แก่

1. ความทันสมัย (Currency)
2. ความน่าเชื่อถือ (Reliability)

3. ความถูกต้อง (Accuracy)
4. การมีให้ใช้ประโยชน์ (Availability)
5. การไม่เสียค่าใช้จ่าย (Cost)
6. ความง่ายต่อการใช้ (Ease of use)
7. ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness)
8. ความแม่นยำ (Preciseness)

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางในการจำแนกเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ โดยเพิ่มเกณฑ์บางประการ เพื่อให้ละเอียดชัดเจนขึ้น

ทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุรูปแบบต่างๆที่มีการบันทึกสารสนเทศไว้ โดยใช้ภาษาสัญลักษณ์ ภาพ และเสียง ซึ่งอาจอยู่ในรูปกระดาษ พิล์ม หรือเทปแม่เหล็ก เป็นต้น (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน 2547:16)

ทรัพยากรสารสนเทศสามารถจำแนกได้ตามลักษณะการผลิต และตามรูปแบบ ดังนี้

Stieg และ Charnigo (2004) ได้จำแนกทรัพยากรสารสนเทศตามลักษณะการผลิตออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สารสนเทศปฐมภูมิ (Primary information) เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตจากสารสนเทศต้นเรื่อง หรือจากความคิดริเริ่ม เช่น ต้นฉบับตัวเขียน จารึก หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล รูปถ่าย แผนที่ เป็นต้น
2. สารสนเทศทุติยภูมิ (Secondary information) เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่จัดทำโดยรวบรวมสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ และเว็บไซต์ เป็นต้น

สำหรับการจำแนกตามรูปแบบ เป็นการจำแนกทรัพยากรสารสนเทศตามลักษณะของสื่อที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล ซึ่ง Erdelez และ Wane (2001) ได้จำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. ทรัพยากรสารสนเทศบนเว็บ (Web - based resources) เช่น โปรแกรมค้นหา เว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาล เว็บไซต์ขององค์กรธุรกิจ เป็นต้น
2. ฐานข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ (Online commercial databases) เช่น ฐานข้อมูล ERIC ฐานข้อมูล Dialog เป็นต้น
3. ทรัพยากรสิ่งพิมพ์ (Print resources) เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

4. ทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ซึ่งไม่สามารถจัดอยู่ใน 3 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น

นอกจากนี้ ทรัพยากรสารสนเทศยังสามารถจำแนกตามรูปแบบอย่างกว้างๆ ได้เป็น 3 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน 2547)

1. วัสดุไม่ตีพิมพ์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่บันทึกสาระความรู้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา อ้างอิง หรือ เพื่อความบันเทิง เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ จุลสาร เป็นต้น
2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศ ที่ต่อกับอุปกรณ์พิเศษ เพื่อสามารถฟังหรือมองเห็นภาพได้ เช่น สไลด์ วัสดุย่อส่วน เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือสื่อที่บันทึกข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการอ่านและถ่ายโอนข้อมูล เช่น ซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น (Reitz 2004 : 224)

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจำแนกรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งพิมพ์ วัสดุทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยของสงฆ์ ตั้งอยู่ในวัดบวรนิเวศวิหาร เปิดดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2436 มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในส่วนกลางและวิทยาเขต มีวิทยาเขตจำนวนทั้งสิ้น 7 วิทยาเขต การจัดการเรียนการสอนในส่วนวิทยาเขตนั้นเปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ภาคปกติ และภาคสมทบ ใน 4 คณะ 14 สาขาวิชา สำหรับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในส่วนกลางมีการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน 4 คณะ 10 สาขาวิชา จำแนกเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 8 สาขาวิชา และหลักสูตรระดับปริญญาโท 2 สาขาวิชา (ศูนย์บริการวิชาการ 2547) ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษาได้ดังนี้

ระดับปริญญาตรี

การศึกษามี 2 ระบบ คือ ภาคปกติ และภาคสมทบ โดยภาคปกติมีการเรียนการสอนในเวลาราชการ แบ่งเวลาการศึกษาออกเป็นปีการศึกษาละ 2 ภาคการศึกษาปกติ คือภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย ระยะเวลาการเรียนในแต่ละภาค ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ส่วนภาคสมทบมีการเรียนการสอนทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาละ 3 ภาคการศึกษา คือภาคการศึกษาต้น

ภาคการศึกษาปลาย และภาคฤดูร้อน (ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี 2543)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จัดการศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต (ศน.บ.) ใน 4 คณะ 8 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะศาสนาและปรัชญา มี 2 สาขาวิชา คือ

- สาขาวิชาพุทธศาสตร์
- สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

2. คณะมนุษยศาสตร์ มี 2 สาขาวิชา คือ

- สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
- สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต

3. คณะสังคมศาสตร์ มี 2 สาขาวิชา คือ

- สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
- สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

4. คณะศึกษาศาสตร์ มี 2 สาขาวิชา คือ

- สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
- สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

โครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี กำหนดให้เรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชา เฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีหน่วยกิตรวมกันทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 131 หน่วยกิต ยกเว้นคณะ ศึกษาศาสตร์ กำหนดให้เรียนหมวดวิชาการศึกษาด้วย มีหน่วยกิตรวมกันไม่ต่ำกว่า 141 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะนั้น กำหนดให้พระนักศึกษาทุกคนเรียนวิชาศาสนา จำนวน 30 หน่วยกิต สำหรับพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ยังไม่สังกัดคณะ เนื่องจากพระนักศึกษาต้อง เรียนวิชาศึกษาทั่วไป โดยจะให้เลือกเรียนคณะและสาขาวิชาที่ถนัดเมื่อขึ้นปีที่ 3 การศึกษาระดับ ปริญญาตรีมีระยะเวลาการเรียนภาคทฤษฎี 4 ปี หรือ 8 ภาคการศึกษา และภาคปฏิบัติอีก 1 ปี คือ การปฏิบัติกรรมฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ

สำหรับการปฏิบัติกรรมฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ ไม่ได้กำหนดเป็นหน่วยกิต แต่คำนึง ถึงความสมบูรณ์ 3 ชั้น ของการศึกษาในพระพุทธศาสนา คือ ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ เพื่อให้พระนักศึกษา

ได้ตอบแทนคุณพระพุทธศาสนา และได้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติ โดยกำหนดภาคปฏิบัติดังนี้ (รายงานประจำปี 2543 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2544)

1. ปฏิบัติกรรมฐานในสถานที่ ตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกำหนดเป็นคราวๆไป
2. ปฏิบัติศาสนกิจในข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
 - ปฏิบัติศาสนกิจประจำในต่างจังหวัดตามคำสั่งของมหาวิทยาลัย
 - เป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 - ทำกิจอื่นตามแต่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจะกำหนด
 - ปฏิบัติศาสนกิจในวัดของตน

พระนักศึกษาต้องรายงานกิจกรรมที่ทำต่อมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อคิดเป็นคะแนนพิเศษภาคปฏิบัติ พระนักศึกษาผู้สำเร็จหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแล้วจึงมีสิทธิได้รับปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของมหาวิทยาลัย

ระดับปริญญาโท

การศึกษาในระดับปริญญาโทดำเนินการโดยบัณฑิตวิทยาลัย มีการจัดการศึกษาเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติคือ ภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อนได้ตามแต่บัณฑิตวิทยาลัยจะกำหนด โดยแต่ละภาคการศึกษามีเวลาไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 6-8 สัปดาห์ (ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2541 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) 2545)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จัดการศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) ในบัณฑิตวิทยาลัย 2 สาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
2. สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

โครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาโท กำหนดให้เรียนรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือกเสรี มีหน่วยกิตรวมกันไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมเป็น 48 หน่วยกิต

มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ภาคการศึกษา หรือ 2 ปี และไม่เกิน 10 ภาคการศึกษา หรือ 5 ปี โดยพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 จะมีการปฏิบัติกิจกรรมฐานในช่วงหลังภาคการศึกษาปลาย ระยะเวลา 15 วัน ในสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด (คู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2546)

การบริการสังคม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้สนับสนุนให้พระนักศึกษาได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้พระนักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์และการเรียน เป็นผู้นำด้านศาสนาและจริยธรรมจรรยา และเป็นผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนในชุมชน เผยแผ่ธรรมะแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับชนชั้น โครงการและกิจกรรมต่างๆ ในด้านบริการสังคม เช่น โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการเผยแผ่ธรรมทางวิทยุ โครงการพระผู้นำชุมชน การอบรมอาสาสมัครพระนักเทศน์ การสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นต้น (แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษา(พ.ศ.2545-2549) 2544)

แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีแหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยที่สำคัญ 8 แห่ง จำแนกเป็นห้องสมุด 6 แห่ง และหน่วยงาน 2 แห่ง ดังนี้

1. **ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย** จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสารสนเทศ และสื่อการศึกษาต่างๆ แก่พระนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย เปิดบริการใน พ.ศ.2438 ปัจจุบันห้องสมุดมีสถานที่ทำการอยู่ที่ตึกกวีบรรณาลัยชั้นใต้ดิน วัดบวรนิเวศวิหาร บุคลากรของห้องสมุด ประกอบด้วย บรรณารักษ์ 1 คน และเจ้าหน้าที่ 3 คน เปิดบริการเวลา 12.30 ถึง 18.30 น. หยุดวันพระ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ (ฝ่ายห้องสมุด 2547)

จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการมีดังนี้ (ภูษิต วงศ์จอม, สัมภาษณ์)

สิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือและตำราเรียน จำนวน 52,977 เล่ม วารสารภาษาไทย 34 ชื่อ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย 10 ชื่อ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ 1 ชื่อ รวมทั้งจุลสาร ราชกิจจานุเบกษา และแถลงการณ์คณะสงฆ์

ไฮดัทศนวิสดุ ได้แก่ เทปบันทึกเสียงบรรยายธรรมะประมาณ 100 ตลับ
ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ห้องสมุดได้มาโดยการจัดซื้อ และจากการบริจาค

ของผู้มีจิตศรัทธา

เครื่องมือช่วยค้นที่ห้องสมุดจัดทำ ได้แก่

- รายการออนไลน์ (OPAC) โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ 3 เครื่อง
- บัตรรายการหนังสือ

บริการของห้องสมุด มีดังนี้

- บริการยืม-คืน
- บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
- บริการถ่ายเอกสาร

2. ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส ตั้งอยู่ที่อาคารเรียน
ชั้น 3 ภายในวัดราชาธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการศึกษาค้นคว้าแก่พระนักศึกษา และคณาจารย์ มี
เจ้าหน้าที่ 1 คนรับผิดชอบ เปิดบริการเวลา 12.30 ถึง 18.30 น. หยุดวันพระ วันอาทิตย์ และวันหยุด
นักขัตฤกษ์

ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ ได้แก่ หนังสือทั่วไป หนังสือพิมพ์และวารสาร และ
ส่วนใหญ่จะให้บริการอ่านเฉพาะภายในห้องสมุด (ไชยพศ ศรีใหม่, สัมภาษณ์)

3. ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ตั้งอยู่ที่ ชั้น 5
ตึก สว. ธรรมนิเวศ วัดบวรนิเวศวิหาร มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสารสนเทศ และสื่อการศึกษาต่างๆ
แก่พระนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรมหาวิทยาลัย มีบรรณารักษ์ให้
บริการ 1 รูป และเจ้าหน้าที่ 1 รูป เปิดบริการเวลา 12.30 ถึง 18.30 น. และบางวันอาจเปิดให้
บริการถึง 21.30 น. หยุดวันพระ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ (พระมหาถาวร ขนติธมโม, สัมภาษณ์)

ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการมีดังนี้

สิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 25,000 เล่ม วารสารภาษาไทย
ที่บอกรับ 3 ชื่อ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย 7 ชื่อ และภาษาอังกฤษ 1 ชื่อ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ซีดีรอมสารานุกรม ซีดีรอมพระไตรปิฎก ฐานข้อมูล BUDSIR

ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ ห้องสมุดได้มาโดยการจัดซื้อ และจากการบริจาคของ

ผู้มีจิตศรัทธา

เครื่องมือช่วยค้น คือ บัตรรายการหนังสือ

บริการของห้องสมุด ได้แก่

- บริการสืบค้นอินเทอร์เน็ต โดยมีคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น 1

เครื่อง

- บริการยืม-คืน
- บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
- บริการถ่ายเอกสาร

4. **ห้องหนังสือประจำคณะ** ห้องหนังสือประจำคณะ ตั้งอยู่ตามคณะต่างๆ ได้แก่คณะศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ โดยให้บริการสารนิเทศแก่พระนักศึกษา และคณาจารย์ ทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการมีเฉพาะหนังสือเท่านั้น ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับรายวิชาที่อาจารย์ในแต่ละคณะสอน ยกเว้นคณะพุทธศาสตร์ ที่มีวารสารทางพระพุทธศาสนาให้บริการด้วย โดยพระนักศึกษสามารถติดต่อขอใช้บริการได้ที่ เลขานุการคณะ (พระมหาสมศรี ปัญญาสิริ, สัมภาษณ์)

5. **ห้องสมุดสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร** ห้องสมุดสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร ตั้งอยู่ที่ชั้นใต้ดิน ตึก สว.ธรรมนิเวศ วัดบวรนิเวศวิหาร ให้บริการแก่พระภิกษุสงฆ์ และบุคคลทั่วไป มีเจ้าหน้าที่ 1 รูป เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่ 9.00-18.00 น. วันพระเปิดให้บริการเวลา 16.00-19.00 น. ปิดวันนักขัตฤกษ์ และวันอันตามแต่ห้องสมุดจะกำหนด

ทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการ ได้แก่ ตำราวิชาการ หนังสือทั่วไป วารสาร หนังสือพิมพ์ และแถลงการณ์คณะสงฆ์ และมีบริการยืม-คืน (ห้องสมุดสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร 2547)

6. **ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ** ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ ตั้งอยู่ที่ ชั้นล่าง อาคารทรงไทย ภปร. หรือตึกพิพิธภัณฑสถานและห้องสมุด วัดบวรนิเวศวิหาร เปิดทำการเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2515 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการหนังสืออนุสรณ์งานศพแก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคคลทั่วไป เปิดทำการเฉพาะวันอาทิตย์ เวลา 13.00-17.00 น.

ทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการ คือหนังสืออนุสรณ์งานศพ จำนวนประมาณ 7,500 เล่ม และมีบริการให้ยืมหนังสือไปถ่ายเอกสารโดยให้คืนภายในวันเดียวกันนั้น (พระอมรโมลี, สัมภาษณ์)

7. **สถาบันวิจัยญาณสังวร** สถาบันวิจัยญาณสังวร เป็นหน่วยงานของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2541 (ราชกิจจานุเบกษา 2541) เพื่อถวายพระเกียรติแด่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก องค์ปฐมมุนายกสภามหาวิทยาลัย โดยได้นำพระนามของพระองค์มาเป็นชื่อของสถาบัน สถาบัน

วิจัยญาณสังวร มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสถานศึกษา ค้นคว้าวิจัย และพัฒนานักวิจัยของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

บุคลากรประจำสถาบัน ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 รูป หัวหน้าฝ่าย 1 คน อาจารย์ 1 คน และเจ้าหน้าที่ 2 คน เปิดบริการทุกวัน เวลา 9.00-18.00 น. หยุดวันอาทิตย์ และวันพระ

ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ ได้แก่ งานวิจัยทางด้านพระพุทธศาสนาที่วิจัยโดยเจ้าหน้าที่ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ครอบคลุมงานวิจัยตั้งแต่ พ.ศ.2543-2548 จำนวนประมาณ 200 เรื่อง และให้บริการยืม-คืน (สมควร แก้วชาลุน, สัมภาษณ์)

8. มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2476 โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราธิบดีวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ นำดอกผลอันเกิดจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มาช่วยอุดหนุนบำรุงการศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร และส่งเสริม การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ปัจจุบันมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ให้บริการแก่ภิกษุสามเณร และบุคคลทั่วไป เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนพระพุทธศาสนาในด้านต่างๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อการสอนต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงฆ์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม และสำนักสงฆ์ต่างๆ โดยพระนักศึกษาสามารถค้นคว้าหาข้อมูลและสอบถามเกี่ยวกับตำราเรียนทางพระพุทธศาสนา หนังสือทั่วไป หนังสือแปล พจนานุกรมพุทธศาสตร์ เทปบรรยายธรรมะ และสื่อการสอนต่างๆได้ ซึ่งมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยจำหน่ายในราคาถูกเพื่อบริการแก่พระนักศึกษา (มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย 2548)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาโดยตรงมีจำนวนน้อยมาก แต่มีงานวิจัยในเรื่องที่คล้ายคลึงกันหรือมีความเกี่ยวข้องกันในบางส่วน ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ (2534) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้สารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าของนิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านการใช้วัสดุสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และปัญหาในการ

ใช้สารนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา

2533 จำนวน 291 รูป ผลการวิจัยพบว่า นิสิตใช้วัสดุสารนิเทศทุกประเภทในระดับปานกลาง ใช้แหล่งสารนิเทศทุกแห่งในระดับปานกลาง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปาฐกถาและอภิปรายที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น สำหรับปัญหาที่นิสิตประสบในระดับมาก คือ หนังสือส่วนมากเก่าและมีเนื้อหาไม่ทันสมัย หนังสือเล่มที่ต้องการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและไม่มีในหอสมุด และชั่วโมงเรียนมีมากไม่มีเวลาไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

พระสมนึก ต๊ะรังษี (2534) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาของพระภิกษุสามเณรในสภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย ในด้านสภาพการศึกษา ปัญหา และการแก้ปัญหา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 411 คน/รูป ประกอบด้วย พระภิกษุสามเณร ชรวาส ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ต่างๆที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบ คือ หอสมุดมีหนังสือค่อนข้างเก่ามาก และหนังสือที่มีอยู่ตามหลักสูตรเก่า ล้าสมัย

ธวัชชัย ชาญวิทยากุล (2539) ศึกษาเรื่อง สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในด้านการบริหาร การบริการ และการเรียนการสอน รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน และพระนิสิต จำนวน 182 รูป/คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัญหาที่พระนิสิตส่วนใหญ่ประสบ คือ ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการและให้คำแนะนำการใช้ มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านบริการน้อยมาก การให้บริการยังไม่เป็นระบบ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ

อารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) ศึกษาเรื่อง การใช้และความต้องการสารนิเทศของอาจารย์และนักศึกษาของสถาบันพระคริสต์ธรรม ในด้านวัตถุประสงค์ รูปแบบ เนื้อหา ภาษา อายุ และแหล่งสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ และนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 440 คน จากสถาบันพระคริสต์ธรรม 9 แห่ง ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ใช้สารนิเทศในรูปแบบหนังสืออ้างอิง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพระคัมภีร์ และนักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศภาษาไทย และแหล่งสารนิเทศที่ใช้มากที่สุด คือ หอสมุดภายในสถาบันพระคริสต์ธรรม ส่วนปัญหาที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดประสบคือ ไม่เข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

Phillips (1992) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของสภาคุณนิกายโปรเตสแตนท์ ใน Tarrant County มลรัฐ Texas ในด้านแหล่งสารนิเทศ วิธีการสืบค้นสารนิเทศ และการรวบรวมสารนิเทศ กลุ่มตัวอย่างคือ สภาคุณนิกายโปรเตสแตนท์ จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ที่มีบทบาทในการเทศนา และให้คำปรึกษา ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ในบทบาทการเทศนา สภาคุณนิกายใช้แหล่งทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวมากที่สุด ส่วนในบทบาทการเป็นที่ปรึกษา สภาคุณนิกายใช้แหล่ง สภาคุณนิกายคนอื่น ๆ สมาชิกในกลุ่มนิกายโปรเตสแตนท์ และผู้ร่วมงานมากที่สุด

Lin (2001) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของภิกษุณีในไต้หวัน ในด้านการใช้ห้องสมุด และการใช้ทรัพยากรสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่าง คือ ภิกษุณีตามวัดต่างๆในไต้หวัน จำนวน 119 รูป ผลการวิจัย พบว่า วัดอุประสงคฺ์ที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดแสวงหาสารนิเทศในห้องสมุด คือ เพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา แหล่งสารนิเทศที่ภิกษุณีแสวงหามากที่สุดคือ ห้องสมุด ส่วนแหล่งสารนิเทศที่ภิกษุณีแสวงหาน้อยที่สุด คือ วิทยุและโทรทัศน์ สำหรับวัดอุประสงคฺ์ที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อทราบกิจกรรม และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ส่วนปัญหาที่ภิกษุณีส่วนใหญ่ประสบคือ ไม่ทราบวิธีใช้บริการห้องสมุดบนอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 เรื่อง ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นงานวิจัยในประเทศไทย 4 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ 2 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

1. วัดอุประสงคฺ์ในการใช้สารนิเทศ

ผลการวิจัยของ อารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) พบว่า นักศึกษาสถาบันพระคริสตธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ส่วนผลการวิจัยของ Lin (2001) พบว่า วัดอุประสงคฺ์ที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดแสวงหาสารนิเทศในห้องสมุด คือ เพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา และวัดอุประสงคฺ์ที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อทราบกิจกรรม และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

2. แหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศที่ใช้พบว่า ปรากฏผลแตกต่างกันดังนี้ ผลการวิจัยของ เทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ (2534) พบว่า นิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยใช้แหล่งสารนิเทศทุกแหล่งในระดับปานกลาง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปาฐกถาและอภิปรายที่มหาวิทยาลัย จัดให้มีขึ้น ส่วนผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักศึกษา สถาบันพระคริสต์ธรรมใช้มากที่สุด คือ ห้องสมุดภายในสถาบันพระคริสต์ธรรม ในขณะที่ผลการวิจัยของ Phillips (1992) พบว่า ในบทบาทการเทศนา สาธุคุณนิกายโปรเตสแตนต์ ใช้แหล่งทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัวมากที่สุด ส่วนในบทบาทการเป็นที่ปรึกษา สาธุคุณใช้แหล่ง สาธุคุณคนอื่น ๆ สมาชิกในกลุ่มนิกายโปรเตสแตนต์ และผู้ร่วมงานมากที่สุด และผลการวิจัยของ Lin (2001) พบว่า แหล่งสารนิเทศที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดแสวงหา คือ ห้องสมุด และแหล่งสารนิเทศที่ภิกษุณีจำนวนน้อยที่สุดแสวงหา คือ วิทยุ และโทรทัศน์

3. รูปแบบของสารนิเทศ

ผลการวิจัยของเทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ (2534) พบว่านิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยใช้วัสดุสารนิเทศทุกรูปแบบในระดับปานกลาง ส่วนผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) ปรากฏผลแตกต่างกัน คือ นักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศในรูปแบบหนังสืออ้างอิง เพื่อเพิ่มพูนความรู้

4. เนื้อหาของสารนิเทศ

ผลการวิจัยของ อารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) พบว่า นักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้เนื้อหาของสารนิเทศเกี่ยวกับพระคัมภีร์

5. ภาษาของสารนิเทศ

ผลการวิจัยของ อารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) พบว่า นักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศภาษาไทย

6. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

ผลการวิจัยของ เทียมจันทร์ ศิลปจารย์ (2534) พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนิสิตมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือในระดับมาก คือ หนังสือส่วนมากเก่า และมีเนื้อหาไม่ทันสมัย หนังสือเล่มที่ต้องการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและไม่มีในห้องสมุด และชั่วโมงเรียนมีมาก ไม่มีเวลาไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสมนึก ตีระรังษี (2534) ที่พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษาศภาการศึกษามหาภูมิบาลวิทยาลัยพระสมเด็จ คือ การขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดมีหนังสือค่อนข้างเก่ามาก และหนังสือที่มีอยู่ตามหลักสูตรเก่าและล้าสมัย ส่วนผลการวิจัยของธวัชชัย ชาญวิทยากุล (2539) พบว่า ปัญหาที่พระนิสิตมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือส่วนใหญ่ประสบ คือ ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการและให้คำแนะนำ มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านบริการน้อยมาก การให้บริการยังไม่เป็นระบบ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ในขณะที่ผลการวิจัยของ อารีย์พร อัจฉรวรรณโสภณ (2544) พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาศาสนาพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดประสบ คือ ไม่เข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ และผลการวิจัยของ Lin (2001) พบว่า ปัญหาที่ภิกษุณีส่วนใหญ่ประสบ คือ ไม่ทราบวิธีใช้บริการห้องสมุดบนอินเทอร์เน็ต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบเนื้อหา และภาษา รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหน่วยงานสารนิเทศที่เกี่ยวข้องในการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศ ให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในส่วนกลาง ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลประชากรในปีการศึกษา 2547 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 475 รูป จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 353 รูป และระดับปริญญาโท จำนวน 122 รูป

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดร้อยละ 50 ของพระนักศึกษานในแต่ละสาขาวิชา และหากสาขาวิชาใดมีจำนวนพระนักศึกษามากกว่า 10 รูป แต่จำนวนกึ่งหนึ่งนั้นไม่ถึง 10 รูป จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนต่ำสุด 10 รูป ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 245 รูป จำแนกเป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 184 รูป และระดับปริญญาโท จำนวน 61 รูป (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อย่าง

คณะ/สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปริญญาตรี	353	184
ยังไม่สังกัดคณะ (ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2)	130	65
คณะศาสนาและปรัชญา	57	29
• สาขาวิชาพุทธศาสตร์	(25)	(13)
• สาขาวิชาปรัชญา	(32)	(16)
คณะมนุษยศาสตร์	58	31
• สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต	(17)	(10)
• สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	(41)	(21)
คณะสังคมศาสตร์	61	31
• สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	(31)	(16)
• สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง	(30)	(15)
คณะศึกษาศาสตร์	47	28
• สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ	(35)	(18)
• สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	(12)	(10)
ปริญญาโท	122	61
บัณฑิตวิทยาลัย	122	61
• สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา	(70)	(35)
• สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา	(52)	(26)
รวม	475	245

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้างแบ่งออกเป็น 3 ตอน (ภาคผนวก) คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชาที่ศึกษา แบบสอบถามในตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การใช้สารนิเทศ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษาของสารนิเทศที่ใช้ แบบสอบถามในตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบวัดระดับ และแบบเติมคำ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 5 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ ได้จำแนกเนื้อหาโดยใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และรายงานการวิจัยหัวข้อเรื่องภาษาไทยด้านพระพุทธศาสนา (พุทธชาติ แผ่นไผน 2536) เป็นแนวทางในการแบ่งเนื้อหาทางศาสนา ส่วนเนื้อหาด้านอื่นๆ จำแนกโดยใช้การจัดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นแนวทาง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะ โดยคำถามปัญหาในการใช้สารนิเทศเป็นแบบวัดระดับ ส่วนข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับคำถามแบบวัดระดับได้กำหนดเป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง มีการใช้สารนิเทศ/มีปัญหาในการใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการใช้สารนิเทศ/มีปัญหาในการใช้สารนิเทศในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการใช้สารนิเทศ/มีปัญหาในการใช้สารนิเทศในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการใช้สารนิเทศ/มีปัญหาในการใช้สารนิเทศในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการใช้สารนิเทศ/มีปัญหาในการใช้สารนิเทศในระดับน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบกับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในส่วนกลางที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 รูป จำแนกเป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 18 รูป ได้แก่ พระนักศึกษาที่ยังไม่สังกัดคณะ (ชั้นปีที่1 และปีที่2) 2 รูป และพระนักศึกษา ที่สังกัดสาขาวิชาต่างๆของแต่ละคณะ จำนวน 8 สาขาวิชาๆละ 2 รูป รวมเป็น 16 รูป และพระนักศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 8 รูป สาขาวิชาละ 4 รูป คือ สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา และสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

ผลการทดสอบแบบสอบถาม พบข้อบกพร่อง และได้แก้ไขปรับปรุงดังนี้

ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อ 1 ซึ่งให้เลือกตอบระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชาที่ศึกษา พระนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ไม่แน่ใจว่าควรตอบอย่างไร จึงเลือกตอบในคณะที่คาดว่าจะเลือกเรียนในชั้นปีที่ 3 ผู้วิจัยจึงแก้ไขโดยวงเล็บชั้นปี (ชั้นปีที่1 และปีที่2) ไว้ข้างท้ายของตัวเลือก "ยังไม่สังกัดคณะ" เพื่อให้พระนักศึกษสามารถเข้าใจได้ชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว จำนวน 245 ฉบับ พร้อมด้วยสำเนาหนังสือขอความร่วมมือจากคณะอักษรศาสตร์ ส่งให้กับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยส่งทางไปรษณีย์จำนวน 68 ฉบับ ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 และนำส่งด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยช่วยแจก จำนวน 177 ฉบับ ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 โดยกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืนในวันที่ 1 ธันวาคม 2547 ในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกให้พระนักศึกษาทั้งระดับระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ครบทุกชั้นปี รวมทั้งพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 ที่ปฏิบัติศาสนกิจทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด และพระนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 35.51 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ติดตามทวงถามผ่านทางโทรศัพท์และด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 6 ธันวาคม 2547 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2547 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาอีก จำนวน 60 ฉบับ รวมทั้งสองครั้ง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 60 ของ

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ติดตามด้วยตนเอง และได้ส่งแบบสอบถามอีกครั้งทาง ไปรษณีย์ โดยกำหนดวันส่งแบบสอบถามครั้งที่ 3 ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมาอีก จำนวน 64 ฉบับ รวมทั้งสามครั้ง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.20 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จากการตรวจสอบพบว่า เป็นแบบสอบถาม ที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 13 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 208 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.90 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 10.0 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา คณะที่สังกัด และสาขาวิชาที่ศึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหาและภาษา ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า T-test เพื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สารนิเทศ ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาอื่นๆ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการกำหนดความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหามากที่สุด (มส)
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหามาก (ม)
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหปานกลาง (ป)
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหาน้อย (น)
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหาน้อยที่สุด (นส)

3. สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใน

การจัดหาสารนิเทศให้ตรงกับความต้องการของพระนักศึกษา ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยจัดกลุ่มคำตอบเป็นข้อเสนอแนะด้านต่างๆ และในแต่ละด้านเรียงตามลำดับความถี่ของคำตอบ

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 และสรุปและอภิปรายผลการวิจัยพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษา (ตารางที่ 3 - ตารางที่ 18)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะของพระนักศึกษา (ตารางที่ 19 - ตารางที่ 24)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ได้จำแนกพระนักศีกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 1 ประกอบด้วย จำนวนพระนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา คณะที่สังกัด และสาขาวิชาที่ศึกษา ดังนี้

จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 245 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 221 ฉบับ คิดเป็น 90.20% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด พบว่าเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 13 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 208 ฉบับ คิดเป็น 84.90% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด สำหรับพระนักศึกษาที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนครบทุกรูป คือ พระนักศึกษาที่ยังไม่สังกัดคณะ (ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2)

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของพระนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 153 รูป (73.56%) และพระนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 55 รูป (26.44%)

สำหรับพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า จำนวนมากที่สุดเป็นพระนักศึกษาที่ยังไม่สังกัดคณะ (ชั้นปีที่1 และปีที่2) จำนวน 59 รูป (28.36%) รองลงมาได้แก่ คณะศาสนาและปรัชญา จำนวน 28 รูป (13.46%) คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 23 รูป (11.06%) และจำนวนน้อยที่สุดเป็นพระนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 21 รูป (10.10%) ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท สังกัดบัณฑิตวิทยาลัยเพียงคณะเดียว

เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาตรี พระนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนมากที่สุด 15 รูป (7.21%) เป็นพระนักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ รองลงมาจำนวน 14 รูป (6.73%) เท่ากัน เป็นพระนักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และน้อยที่สุดจำนวน 8 รูป (3.85%) เป็นพระนักศึกษาสาขารัฐศาสตร์และสันสกฤต ส่วนในระดับปริญญาโท พบว่า พระนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด 31 รูป (14.90%) เป็นพระนักศึกษาสาขารัฐศาสตร์และปรัชญา และจำนวน 24 รูป (11.54%) เป็นพระนักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามระดับการศึกษา

คณะ และสาขาวิชา

คณะ/สาขาวิชา	ส่ง	รับคืน	นำมาวิเคราะห์	
			จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	184	164	153	73.56
ยังไม่สังกัดคณะ(ปี1 และปี2)	65	65	59	28.36
คณะศาสนาและปรัชญา	29	28	28	13.46
• สาขาวิชาพุทธศาสตร์	(13)	(13)	(13)	(6.25)
• สาขาวิชาปรัชญา	(16)	(15)	(15)	(7.21)
คณะมนุษยศาสตร์	31	24	22	10.58
• สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต	(10)	(8)	(8)	(3.85)
• สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	(21)	(16)	(14)	(6.73)
คณะสังคมศาสตร์	31	24	21	10.10
• สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	(16)	(13)	(10)	(4.81)
• สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง	(15)	(11)	(11)	(5.29)
คณะศึกษาศาสตร์	28	23	23	11.06
• สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ	(18)	(14)	(14)	(6.73)
• สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	(10)	(9)	(9)	(4.33)
ปริญญาโท	61	57	55	26.44
บัณฑิตวิทยาลัย	61	57	55	26.44
• สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา	(35)	(32)	(31)	(14.90)
• สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา	(26)	(25)	(24)	(11.54)
รวม	245	221	208	100.00

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศ

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 2 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษาของสารนิเทศที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 208 รูป ถึง วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกวัตถุประสงค์ออกเป็น 6 รายการ คือ เพื่อการทำรายงาน เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อการปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อการปฏิบัติกรรมฐาน เพื่อการบริการสังคม และเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีพระนักศึกษาดอบในแต่ละ วัตถุประสงค์จำนวนตั้งแต่ 27-208 รูป โดยวัตถุประสงค์ที่มีพระนักศึกษาดอบทุกรูป (208 รูป) คือ ติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ ส่วนวัตถุประสงค์ที่พระนักศึกษาดอบน้อยที่สุด (27 รูป) คือ การปฏิบัติศาสนกิจ สำหรับวัตถุประสงค์อื่นๆ มีพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีระบุเพิ่มเติม จำนวน 4 รูป คือ เพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้ยังพบว่า วัตถุประสงค์ที่ไม่มีพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีตอบ คือ การทำวิทยานิพนธ์ และวัตถุประสงค์ที่ไม่มีพระนักศึกษาระดับปริญญาโทตอบ คือ การปฏิบัติศาสนกิจ

เมื่อพิจารณาระดับของวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ (4.17) เพื่อการทำรายงาน (4.09) และเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ (4.05) และในระดับปานกลางมีเพียงรายการเดียว คือ เพื่อการปฏิบัติกรรมฐาน (3.11)

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา ตามระดับการศึกษาพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 4 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ (4.07) เพื่อการทำรายงาน (4.05) และเพื่อการปฏิบัติศาสนกิจ (3.85) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ เพื่อการทำรายงาน (4.21) เพื่อการทำ

วิทยานิพนธ์ (4.17) และเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ (4.00) สำหรับวัตถุประสงค์
ประสงค์ในระดับปานกลางมี 1 รายการเช่นเดียวกัน คือ เพื่อการปฏิบัติกรรมฐาน (3.04 และ
3.16 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของ
พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทุกรายการ
(ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ										
การทำรายงาน (N=206)	4.05	0.91	ม	4.21	0.79	ม	4.09	0.88	ม	1.10
การทำวิทยานิพนธ์ (N=53)	-	-	-	4.17	0.91	ม	4.17	0.91	ม	-
การปฏิบัติศาสนกิจ (N=27)	3.85	1.10	ม	-	-	-	3.85	1.10	ม	-
การปฏิบัติกรรมฐาน (N=63)	3.04	1.04	ป	3.16	0.93	ป	3.11	0.97	ป	0.49
การบริการสังคม เช่น การสอน เทศนาธรรม (N=197)	3.60	1.07	ม	3.88	0.89	ม	3.68	1.03	ม	1.83
ติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ (N=208)	4.07	0.92	ม	4.00	0.96	ม	4.05	0.93	ม	0.44
อื่นๆ (N=4)	(3.50)	(0.58)	(ป)				(3.50)	(0.58)	(ป)	

2.2 แหล่งสารสนเทศที่ใช้

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย ประเภทของแหล่งสารสนเทศที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใช้ และเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ

2.2.1 ประเภทของแหล่งสารสนเทศที่พระนักศึกษามีใช้

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึงประเภทของแหล่งสารสนเทศที่ใช้ โดยจำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ คือ แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย บุคคล อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า มีพระนักศึกษาคือตอบว่าใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 189 - 208 รูป โดยแหล่งสารสนเทศที่พระนักศึกษามีใช้ทุกรูป (208 รูป) คือ แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนแหล่งสารสนเทศที่มีพระนักศึกษาคือตอบน้อยที่สุด (189 รูป) คือ อินเทอร์เน็ต

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่ง พบว่า พระนักศึกษามีใช้แหล่งสารสนเทศทั้ง 5 แหล่งในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อินเทอร์เน็ต (3.34) บุคคล (3.22) และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ (3.14)

เมื่อจำแนกประเภทของแหล่งสารสนเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาคือ พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารสนเทศทั้ง 5 แหล่งในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ อินเทอร์เน็ต (3.32) บุคคล (3.19) และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ (3.15) ส่วนแหล่งสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ อินเทอร์เน็ต (3.38) บุคคล (3.29) และแหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย (3.22)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแหล่งสารสนเทศที่ใช้ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แหล่ง คือ แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย ส่วนแหล่งสารสนเทศอีก 4 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประเภทของแหล่งสารสนเทศที่พระนักศึกษานำมาใช้

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N = 153			ปริญญาโท N = 55			รวม N = 208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
แหล่งสารสนเทศ										
แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย (N=207)	2.90	0.74	ป	3.22	0.79	ป	2.98	0.77	ป	2.75*
แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย (N=208)	2.72	0.73	ป	2.84	0.62	ป	2.75	0.70	ป	1.10
บุคคล (N=207)	3.19	0.66	ป	3.29	0.51	ป	3.22	0.63	ป	1.15
อินเทอร์เน็ต (N=189)	3.32	1.32	ป	3.38	1.31	ป	3.34	1.31	ป	0.26
แหล่งสารสนเทศอื่นๆ (N=207)	3.15	0.77	ป	3.11	0.65	ป	3.14	0.74	ป	0.32

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดของแหล่งสารนิเทศใหญ่ 4 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศภายใน มหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่พระนักศึกษาใช้ ปราบปรามรายละเอียดดังนี้

แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย จำแนกย่อยออกเป็น 8 แหล่ง คือ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ห้องหนังสือประจำคณะ ห้องสมุดสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ สถาบันวิจัยญาณสังวร และมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามีจำนวน 207 รูป ที่ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย ระบุว่าใช้แหล่งสารนิเทศแต่ละแห่งจำนวน ตั้งแต่ 89 - 205 รูป โดยแหล่งสารนิเทศที่มีพระนักศึกษาดูจำนวนมากที่สุด (205 รูป) คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาดูจำนวน น้อยที่สุด (89 รูป) คือ ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ

เมื่อพิจารณาระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย พบว่า พระนักศึกษามีการใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.89) ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย (3.22) มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.18) และห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส (2.78) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถาบันวิจัยญาณสังวร (2.40)

เมื่อจำแนกระดับการใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษ พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.83) ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.03) ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส (2.86) และห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย (2.74) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องหนังสือประจำคณะ (2.48)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยในระดับ
มาก 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย (4.09) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย (4.04) และมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.59) ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง
คือ ห้องหนังสือประจำคณะ (2.61) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
สถาบันวิจัยญาณสังวร (2.42)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย
ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท
ใช้แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน
2 แหล่ง คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนอีก 6 แหล่งไม่ปรากฏ
ความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย

แหล่งสารสนเทศ	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=152			ปริญญาโท N=55			รวม N=207			T
		\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (N=205)		3.83	1.09	ม	4.04	0.98	ม	3.89	1.06	ม	1.27
ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส (N=129)		2.86	1.18	ป	2.32	1.20	น	2.78	1.19	ป	1.86
ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย (N=154)		2.74	0.99	ป	4.09	1.02	ม	3.22	1.19	ป	8.05*
ห้องหนังสือประจำคณะ (N=122)		2.48	1.10	น	2.61	1.33	ป	2.52	1.16	ป	0.53
ห้องสมุดสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร (N=112)		2.40	1.07	น	2.12	1.07	น	2.31	1.07	น	1.27
ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ (N=89)		2.21	1.09	น	1.78	1.13	น	2.10	1.11	น	1.61
สถาบันวิจัยญาณสังวร (N=102)		2.39	1.08	น	2.42	1.03	น	2.40	1.06	น	0.10
มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย (N=171)		3.03	1.22	ป	3.59	1.02	ม	3.18	1.20	ป	2.74*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย จำแนกย่อยเป็น 18 แหล่ง คือ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอพระไตรปิฎกนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดศูนย์ศาสนศึกษา วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร หอสมุดพระพุทธศาสนามหาสิรินาท พุทธมณฑล สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัด โบราณสถาน และร้านหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษ จำนวน 208 รูป ที่ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ระบุว่าใช้แหล่งสารนิเทศแต่ละแห่ง จำนวนตั้งแต่ 51 - 201 รูป โดยแหล่งสารนิเทศที่มีพระนักศึกษาดูจำนวนมากที่สุด (201 รูป) คือ ร้านหนังสือ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่มีพระนักศึกษาดูจำนวนน้อยที่สุด (51 รูป) คือ หอสมุดพระพุทธศาสนามหาสิรินาทพุทธมณฑล สำหรับแหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยอื่นๆ มีพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีระบุเพิ่มเติม จำนวน 1 รูป คือ ห้องสมุดวัดธรรมมงคล

เมื่อพิจารณาระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย พบว่า พระนักศึกษานำแหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ร้านหนังสือ (3.57) และวัด (3.52) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ (3.50) โบราณสถาน (2.80) และ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2.56) และในระดับน้อยมี 13 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หอพระไตรปิฎกนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (2.45 เท่ากัน)

เมื่อจำแนกระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ตามระดับ การศึกษาของพระนักศึกษ พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับมาก 1 แหล่ง คือ วัด (3.55) ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ร้านหนังสือ (3.44)

หอสมุดแห่งชาติ (3.28) และโบราณสถาน (2.88) และในระดับน้อย 14 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หอพระไตรปิฎกนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2.45)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับมาก 2 แห่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ (4.10) และร้านหนังสือ (3.96) ในระดับปานกลาง 4 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วัด (3.43) หอสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2.86) และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2.61) และในระดับน้อย 12 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (2.46 เท่ากัน)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แห่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ และร้านหนังสือ ส่วนอีก 16 แห่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศ	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (N=104)	2.39	1.07	น	2.86	1.38	ป	2.56	1.21	ป	1.95
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (N=85)	2.19	1.19	น	2.14	0.93	น	2.18	1.10	น	0.19
หอสมุดแห่งชาติ (N=192)	3.28	1.18	ป	4.10	1.04	ม	3.50	1.20	ป	4.35*
หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=90)	2.32	1.07	น	2.39	1.23	น	2.34	1.11	น	0.27
หอพระไตรปิฎกนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=67)	2.45	1.19	น	2.45	1.28	น	2.45	1.21	น	0.01
ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=70)	2.41	1.09	น	2.46	1.10	น	2.43	1.08	น	0.16
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (N=105)	2.27	0.96	น	2.61	1.30	ป	2.40	1.11	น	1.45
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล (N=69)	2.08	0.96	น	2.24	1.09	น	2.13	1.00	น	0.58
ห้องสมุดศูนย์ศาสนศึกษา วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (N=64)	1.98	0.92	น	2.00	0.87	น	1.98	0.90	น	0.10
สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร (N=80)	2.15	1.06	น	2.38	1.40	น	2.21	1.15	น	0.68
ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (N=57)	2.27	1.00	น	1.85	0.99	น	2.18	1.00	น	1.35
หอสมุดพระพุทธศาสนามหาสิรินาถ พุทธมณฑล (N=51)	2.05	0.99	น	1.91	0.94	น	2.02	0.97	น	0.42
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (N=105)	2.25	1.10	น	2.28	1.06	น	2.26	1.08	น	0.12
กรมการศาสนา (N=108)	2.21	0.96	น	2.03	0.84	น	2.16	0.93	น	0.94
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (N=121)	2.44	1.16	น	2.46	1.17	น	2.45	1.16	น	0.06
วัด (N=189)	3.55	1.19	ม	3.43	1.06	ป	3.52	1.16	ม	0.63
โบราณสถาน (N=189)	2.88	1.14	ป	2.56	1.05	ป	2.80	1.12	ป	1.70
ร้านหนังสือ (N=201)	3.44	1.02	ป	3.96	1.05	ม	3.57	1.05	ม	3.18*
อื่นๆ (N=1)	(4.00)	(0)	(ม)				(4.00)	(0)	(ม)	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

แหล่งสารนิเทศบุคคล

แหล่งสารนิเทศบุคคล จำแนกย่อยออกเป็น 4 แหล่ง คือ อาจารย์ เพื่อนนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ และบรรณารักษ์ ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 207 รูป ที่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล ระบุว่า ใช้แหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 185-207 รูป โดยแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาดอบมากที่สุด (207 รูป) คือ เพื่อนนักศึกษา และแหล่งสารนิเทศที่ดอบน้อยที่สุด (185 รูป) คือ บรรณารักษ์ สำหรับแหล่งสารนิเทศบุคคลอื่นๆ มีพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีระบุเพิ่มเติม จำนวน 1 รูป คือ พระนักศึกษารุ่นพี่

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า พระนักศึกษานำแหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ อาจารย์ (3.77) และในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อนนักศึกษา (3.47) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ (2.90) และบรรณารักษ์ (2.68)

เมื่อจำแนกระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษานำพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 1 แหล่ง คือ อาจารย์ (3.74) และในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อนนักศึกษา (3.42) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ (2.89) และบรรณารักษ์ (2.64)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 2 แหล่ง คือ อาจารย์ (3.85) และเพื่อนนักศึกษา (3.60) และในระดับปานกลาง 2 แหล่ง คือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ (2.92) และบรรณารักษ์ (2.76)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทั้ง 4 แหล่ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แหล่งสารสนเทศบุคคล

แหล่งสารสนเทศ	ปริญญาตรี N =152			ปริญญาโท N=55			รวม N=207			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
อาจารย์ (N=206)	3.74	0.88	ม	3.85	0.76	ม	3.77	0.85	ม	0.90
เพื่อนนักศึกษา (N=207)	3.42	0.87	ป	3.60	0.89	ม	3.47	0.87	ป	1.30
ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ (N=202)	2.89	0.97	ป	2.92	1.14	ป	2.90	1.01	ป	0.23
บรรณารักษ์ (N=185)	2.64	1.06	ป	2.76	1.20	ป	2.68	1.10	ป	0.63
อื่นๆ (N=1)	(5.00)	(0)	(มส)				(5.00)	(0)	(มส)	

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ จำแนกย่อยออกเป็น 6 แหล่ง คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว ทรัพยากรสารนิเทศของบุคคลอื่น การประชุมทางวิชาการ / สัมมนา / การอบรม นิทรรศการ วิจัย และโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 207 รูป ที่ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ระบุว่าใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆแต่ละแหล่ง จำนวนตั้งแต่ 185 - 204 รูป โดยแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาดอบจำนวนมากที่สุด (204 รูป) คือ โทรทัศน์ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาดอบจำนวนน้อยที่สุด (185 รูป) คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่า พระนักศึกษานี้ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ โทรทัศน์ (3.73) และในระดับปานกลางมี 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว (3.50) วิจัย (3.35) และการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา/การอบรม (2.94)

เมื่อจำแนกระดับการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษานี้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ โทรทัศน์ (3.79) และในระดับปานกลางมี 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วิจัย (3.47) ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว (3.32) และการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา/อบรม (2.94)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว (3.96) และโทรทัศน์ (3.57) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง คือ ทรัพยากรสารนิเทศของบุคคลอื่น (3.00) วิจัย (2.98) และการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา/อบรม (2.94) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ นิทรรศการ (2.46)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 แหล่ง คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว นิทรรศการ และวิจัย ส่วนอีก 3 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แหล่งสารสนเทศอื่นๆ

แหล่งสารสนเทศ	ปริญญาตรี N =152			ปริญญาโท N=55			รวม N=207			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว (N=185)	3.32	1.15	ป	3.96	1.14	ม	3.50	1.18	ป	3.45*
ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคลอื่น (N=188)	2.77	1.07	ป	3.00	0.97	ป	2.84	1.04	ป	1.37
การประชุมทางวิชาการ / สัมมนา / การอบรม (N=195)	2.94	1.15	ป	2.94	1.09	ป	2.94	1.13	ป	0.04
นิทรรศการ (N=192)	2.81	1.07	ป	2.46	1.02	น	2.71	1.06	ป	2.02*
วิทยุ (N=197)	3.47	1.16	ป	2.98	1.18	ป	3.35	1.18	ป	2.53*
โทรทัศน์ (N=204)	3.79	1.05	ม	3.57	0.81	ม	3.73	0.99	ม	1.35

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.2.2 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

สำหรับเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จำแนกออกเป็น 11 รายการ คือ ความถูกต้อง เทียงตรง ความน่าเชื่อถือ ความทันสมัย ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นกลาง ความชัดเจน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย สามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว เคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารนิเทศนั้นมาก่อน และได้เห็นของจริง มีสีสันทัดตูดใจ ผลการวิจัยพบว่า มีพระนักศึกษาคือตอบว่าใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศแต่ละรายการ จำนวนตั้งแต่ 202-208 รูป โดยรายการที่มีพระนักศึกษาคือตอบทุกรูป (208 รูป) คือ ความน่าเชื่อถือ ส่วนรายการที่มีพระนักศึกษาคือตอบจำนวนน้อยที่สุด (202 รูป) คือ ได้เห็นของจริง มีสีสันทัดตูดใจ

เมื่อพิจารณาระดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษาคือเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียงตรง (4.18) ความน่าเชื่อถือ (4.10) ความครบถ้วน สมบูรณ์ และความชัดเจน (4.04 เท่ากัน) ในระดับปานกลางมี 2 รายการ คือ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (3.45) และได้เห็นของจริง มีสีสันทัดตูดใจ (3.39)

เมื่อจำแนกอันดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาคือ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 8 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียงตรง (4.07) ความน่าเชื่อถือ (4.05) ความครบถ้วน สมบูรณ์ และความชัดเจน (3.93 เท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (3.42) เคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารนิเทศนั้นมาก่อน (3.38) และได้เห็นของจริง มีสีสันทัดตูดใจ (3.34)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 11 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียงตรง (4.47) ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว (4.40) และความชัดเจน (4.36)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของพระนักศึกษาคือทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท

ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 รายการ คือ ความถูกต้อง เทียบตรง ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นกลาง ความชัดเจน สามารถเข้าถึงได้ง่าย ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว และเคยประสบความสำเร็จในการใช้ แหล่งสารสนเทศนั้นมาก่อน ส่วนเกณฑ์อีก 4 รายการ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 9)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ										
ความถูกต้อง เพียงตรง (N=205)	4.07	0.87	ม	4.47	0.69	ม	4.18	0.84	ม	3.07*
ความน่าเชื่อถือ (N=208)	4.05	0.80	ม	4.24	0.77	ม	4.10	0.80	ม	1.47
ความทันสมัย (N=207)	3.86	0.92	ม	4.02	1.01	ม	3.90	0.95	ม	1.05
ความครบถ้วนสมบูรณ์ (N=205)	3.93	0.82	ม	4.33	0.84	ม	4.04	0.84	ม	3.03*
ความเป็นกลาง (N=206)	3.77	0.91	ม	4.18	0.92	ม	3.88	0.93	ม	2.85*
ความชัดเจน (N=205)	3.93	0.93	ม	4.36	0.82	ม	4.04	0.92	ม	3.07*
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (N=203)	3.42	1.09	ป	3.52	1.18	ม	3.45	1.11	ป	0.54
สามารถเข้าถึงได้ง่าย (N=206)	3.77	1.08	ม	4.29	0.76	ม	3.91	1.03	ม	3.81*
ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว (N=204)	3.89	1.02	ม	4.40	0.76	ม	4.02	0.98	ม	3.39*
เคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารนิเทศนั้นมาก่อน (N=205)	3.38	1.08	ป	3.93	0.90	ม	3.53	1.06	ม	3.34*
ได้เห็นของจริง มีสีสันท ดึงดูดใจ (N=202)	3.34	1.15	ป	3.53	0.97	ม	3.39	1.11	ป	1.05

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.3 รูปแบบของสารนิเทศที่ใช้

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึงรูปแบบของสารนิเทศที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ คือ สิ่งพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า มีพระนักศึกษาคือตอบว่าใช้สารนิเทศแต่ละรูปแบบ จำนวนตั้งแต่ 201-208 รูป โดยรูปแบบที่มีพระนักศึกษาคือตอบทุกรูป (208 รูป) คือ สิ่งพิมพ์ ส่วนรูปแบบที่มีพระนักศึกษาคือตอบจำนวนน้อยที่สุด (201รูป) คือ โสตทัศนวัสดุ

เมื่อพิจารณาระดับของรูปแบบของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาคือสารนิเทศทั้ง 3 รูปแบบ ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.22) สิ่งพิมพ์ (3.05) และโสตทัศนวัสดุ (2.78)

เมื่อจำแนกรูปแบบของสารนิเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาคือ พบว่า พระนักศึกษาคือทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศทั้ง 3 รูปแบบ ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.18 และ 3.33 ตามลำดับ) สิ่งพิมพ์ (2.99 และ 3.23 ตามลำดับ) และโสตทัศนวัสดุ (2.85 และ 2.56 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบของสารนิเทศที่พระนักศึกษาคือทั้ง 2 ระดับการศึกษา คือ พบว่า พระนักศึกษาคือในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้รูปแบบของสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 รูปแบบ คือ สิ่งพิมพ์ และ โสตทัศนวัสดุ ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 รูปแบบของสารนิเทศที่ใช้

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
รูปแบบของสารนิเทศ										
สิ่งพิมพ์ (N=208)	2.99	0.65	ป	3.23	0.54	ป	3.05	0.63	ป	2.45*
ใส่ทัศนวัสดุ (N=201)	2.85	0.91	ป	2.56	0.77	ป	2.78	0.88	ป	2.06*
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N=204)	3.18	1.00	ป	3.33	0.87	ป	3.22	0.97	ป	0.98

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดของสารนิเทศทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใช้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สิ่งพิมพ์

สิ่งพิมพ์ จำแนกย่อยออกเป็น 13 รูปแบบ คือ ตำราเรียน หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ พจนานุกรม สารานุกรม กฤตภาค จดหมายเหตุ จุลสาร หนังสือหายาก และต้นฉบับตัวเขียน เช่น คัมภีร์ ไบลาณ จารึก ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 208 รูป ที่ใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ระบุว่าใช้สารนิเทศจากสิ่งพิมพ์แต่ละรูปแบบ จำนวนตั้งแต่ 156-208 รูป โดยพระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป เท่ากัน) ตอบว่าใช้ตำราเรียน และหนังสือ ส่วนรูปแบบที่พระนักศึกษาดำเนินจำนวนน้อยที่สุด (156 รูป เท่ากัน) คือ กฤตภาค และต้นฉบับตัวเขียน สำหรับสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่พระนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 1 รูป ระบุเพิ่มเติม คือ หนังสืออนุสรณ์

เมื่อพิจารณาระดับของการใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า พระนักศึกษานำใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ตำราเรียน (4.42) หนังสือ (4.28) และหนังสือพิมพ์ (3.62) ในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสารวิชาการ (3.25) พจนานุกรม (3.22) และรายงานการวิจัย (2.96) และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้นฉบับตัวเขียน (2.42)

เมื่อจำแนกระดับการใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ตำราเรียน (4.36) หนังสือ (4.22) และหนังสือพิมพ์ (3.68) ในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสารวิชาการ (3.19) พจนานุกรม (3.17) และรายงานการวิจัย (2.73) และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้นฉบับตัวเขียน (2.46)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 รูปแบบ คือ ตำราเรียน

(4.58) ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ หนังสือ (4.45) วิทยานิพนธ์ (3.87) และรายงานการวิจัย (3.59) ในระดับปานกลางมี 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์ (3.45) วารสารวิชาการ (3.43) และพจนานุกรม (3.35) และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือหายาก (2.32)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 รูปแบบ คือ ตำราเรียน รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ส่วนอีก 10 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ทรัพยากรสารสนเทศ										
ตำราเรียน (N=208)	4.36	0.77	ม	4.58	0.57	มส	4.42	0.72	ม	2.25*
หนังสือ (N=208)	4.22	0.80	ม	4.45	0.63	ม	4.28	0.76	ม	1.95
หนังสือพิมพ์ (N=206)	3.68	1.06	ม	3.45	0.86	ป	3.62	1.01	ม	1.57
วารสารวิชาการ (N=204)	3.19	1.03	ป	3.43	0.90	ป	3.25	1.00	ป	1.51
รายงานวิจัย (N=196)	2.73	1.04	ป	3.59	0.94	ม	2.96	1.08	ป	5.35*
วิทยานิพนธ์ (N=179)	2.54	1.07	ป	3.87	0.99	ม	2.94	1.21	ป	7.79*
พจนานุกรม (N=203)	3.17	1.05	ป	3.35	1.08	ป	3.22	1.05	ป	1.06
สารานุกรม (N=196)	2.66	1.06	ป	2.96	1.07	ป	2.74	1.07	ป	1.78
กฤตภาค (N=156)	2.37	1.03	น	2.24	0.98	น	2.33	1.02	น	0.70
จดหมายเหตุ (N=157)	2.25	1.00	น	2.08	1.06	น	2.20	1.02	น	0.89
จุลสาร (N=184)	2.35	1.11	น	2.31	1.19	น	2.34	1.13	น	0.22
หนังสือหายาก (N=177)	2.35	1.22	น	2.32	1.12	น	2.34	1.19	น	0.17
ต้นฉบับตัวเขียน เช่น คัมภีร์ ไบลาณ จารึก (N=156)	2.46	1.21	น	2.29	1.19	น	2.42	1.20	น	0.70
อื่นๆ (N=1)				(3.00)	(0)	(ป)	(3.00)	(0)	(ป)	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ไฮตัทศนวัตศดู

ไฮตัทศนวัตศดู จำแนกย่อยออกเป็น 6 รูปแบบ คือ ภาพถ่าย แผนที่ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ ไมโครฟิล์ม / ไมโครฟิช และวัตถุของจริง เช่น ศิลปวัตถุ พระพุทธรูป ผลการวิจัย พบว่า พระนักศึกษาจำนวน 201 รูป ที่ใช้สารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดูระบุว่า ใช้สารนิเทศจากไฮตัทศนวัตศดูแต่ละรูปแบบจำนวนตั้งแต่ 129-194 รูป โดยรูปแบบที่พระนักศึกษาดอบจำนวนมากที่สุด (194 รูป) คือ ภาพถ่าย ส่วนรูปแบบที่พระนักศึกษาดอบจำนวนน้อยที่สุด (129 รูป) คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช

เมื่อพิจารณาระดับของการใช้สารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดู พบว่า พระนักศึกษาใช้สารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดู 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาพถ่าย (3.05) วัตถุของจริง (2.96) และเทปบันทึกภาพ (2.95) และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.10)

เมื่อจำแนกระดับการใช้สารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดู ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้ไฮตัทศนวัตศดู 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ภาพถ่าย (3.17) วัตถุของจริง (3.11) และเทปบันทึกภาพ (3.04) ส่วนรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ เทปบันทึกเสียง (2.75) ภาพถ่าย (2.72) และเทปบันทึกภาพ (2.70) และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบเช่นเดียวกัน คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.14 และ 2.00 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดูของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบไฮตัทศนวัตศดูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 รูปแบบ คือ ภาพถ่าย และวัตถุของจริง ส่วนอีก 4 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ทรรศการสารสนเทศประเภทโสตทัศนวัสดุ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=148			ปริญญาโท N=53			รวม N=201			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ทรรศการสารสนเทศ										
ภาพถ่าย (N=194)	3.17	1.10	ป	2.72	0.93	ป	3.05	1.07	ป	2.57*
แผนที่ (N=189)	2.85	1.13	ป	2.52	0.85	ป	2.77	1.08	ป	1.84
เทปบันทึกเสียง (N=187)	2.92	1.19	ป	2.75	0.98	ป	2.88	1.14	ป	0.89
เทปบันทึกภาพ (N=180)	3.04	1.24	ป	2.70	0.93	ป	2.95	1.17	ป	1.69
ไมโครฟิล์ม / ไมโครฟิช (N=129)	2.14	1.09	น	2.00	0.97	น	2.10	1.06	น	0.65
วัตถุของจริง เช่น ศิลปวัตถุ พระพุทธรูป (N=190)	3.11	1.28	ป	2.56	1.18	ป	2.96	1.27	ป	2.64*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำแนกย่อยออกเป็น 8 รูปแบบ คือ แผ่นซีดีเสียง แผ่นซีดีภาพ แผ่นซีดีโปรแกรม ซีดีรอม โปรแกรมค้นหา เว็บไซต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และโปรแกรมสนทนา ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาจำนวน 204 รูป ที่ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบุว่า ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละรูปแบบ จำนวนตั้งแต่ 163 -197 รูป โดยรูปแบบที่พระนักศึกษาดูมากที่สุด (197 รูป) คือ แผ่นซีดีภาพ ส่วนรูปแบบที่พระนักศึกษาดูจำนวนน้อยที่สุด (163 รูป) คือ โปรแกรมสนทนา

เมื่อพิจารณาระดับของการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า พระนักศึกษานำสารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ แผ่นซีดีเสียง (3.67) แผ่นซีดีโปรแกรม (3.59) และแผ่นซีดีภาพ (3.57) และในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ โปรแกรมค้นหา (3.41) เว็บไซต์ (3.17) และซีดีรอม (3.15)

เมื่อจำแนกระดับการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามระดับการศึกษา ของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ แผ่นซีดีเสียง (3.68) แผ่นซีดีภาพ (3.65) และแผ่นซีดีโปรแกรม (3.54) และในระดับปานกลาง 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ โปรแกรมค้นหา (3.31) เว็บไซต์ (3.12) และซีดีรอม (2.96)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ แผ่นซีดีโปรแกรม (3.73) โปรแกรมค้นหา (3.68) และซีดีรอม (3.65) และในระดับปานกลาง 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ แผ่นซีดีภาพ (3.37) เว็บไซต์ (3.31) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (2.87)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท
ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน
1 รูปแบบ คือ ซีดีรอม ส่วนอีก 7 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ทรรศการสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=151			ปริญญาโท N=53			รวม N=204			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ทรรศการสารสนเทศ										
แผ่นซีดีเสียง (N=196)	3.68	1.11	ม	3.64	1.16	ม	3.67	1.12	ม	0.24
แผ่นซีดีภาพ (N=197)	3.65	1.14	ม	3.37	1.19	ป	3.57	1.16	ม	1.51
แผ่นซีดีโปรแกรม (N=192)	3.54	1.09	ม	3.73	1.10	ม	3.59	1.09	ม	1.05
ซีดีรวม เช่นฐานข้อมูล BUDSIR ซีดีรวมสารานุกรม เป็นต้น (N=177)	2.96	1.20	ป	3.65	1.23	ม	3.15	1.24	ป	3.34*
โปรแกรมค้นหา (search engine) เช่น www.google.com (N=182)	3.31	1.25	ป	3.68	1.22	ม	3.41	1.25	ป	1.79
เว็บไซต์ (web site) เช่น www.mbu.ac.th , www.pantip.com เป็นต้น (N=177)	3.12	1.28	ป	3.31	1.23	ป	3.17	1.26	ป	0.89
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) (N=168)	2.70	1.24	ป	2.87	1.33	ป	2.75	1.26	ป	0.78
โปรแกรมสนทนา เช่น ICQ ,MSN ,IRC เป็นต้น (N=163)	2.71	1.29	ป	2.60	1.21	ป	2.68	1.27	ป	0.50

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษานักศึกษาใช้

สำหรับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 177 รูป ซึ่งตอบว่าใช้สารนิเทศจากเว็บไซต์ (ตารางที่ 13) เมื่อสอบถามถึงชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษานักศึกษาใช้มากที่สุด 3 เว็บไซต์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีพระนักศึกษาระบุชื่อเว็บไซต์ จำนวนทั้งสิ้น 100 รูป จำแนกเป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 75 รูป และพระนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 25 รูป โดยมีชื่อเว็บไซต์ที่ระบุจำนวนทั้งสิ้น 43 เว็บไซต์ สำหรับเว็บไซต์ที่พระนักศึกษานักศึกษาจำนวนมากที่สุดระบุชื่อ 3 เว็บไซต์แรก ได้แก่ <http://www.sanook.com> (38 รูป) <http://www.kapook.com> (17 รูป) และ <http://www.pantip.com> (16 รูป) ส่วนเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษานักศึกษาตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 รูปเท่ากัน มี 24 เว็บไซต์

เมื่อจำแนกเว็บไซต์ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษานักศึกษาพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่ใช้มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 30 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษานักศึกษาตอบจำนวนมากที่สุด 3 เว็บไซต์แรก ได้แก่ <http://www.sanook.com> (31 รูป) <http://www.kapook.com> (15 รูป) และ <http://www.hotmail.com> (12 รูป) ส่วนเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษานักศึกษาตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 รูปเท่ากัน มี 16 เว็บไซต์

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่ใช้มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 28 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษานักศึกษาตอบจำนวนมากที่สุด 3 เว็บไซต์แรก ได้แก่ <http://www.pantip.com> (8 รูป) <http://www.sanook.com> (7 รูป) และ <http://www.mbu.ac.th> (5 รูป) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษานักศึกษาตอบจำนวนน้อยที่สุด 1 รูปเท่ากัน มี 15 เว็บไซต์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 รายชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาใช้

ชื่อเว็บไซต์	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	รวม
		N=75	N=25	N=100
http://www.sanook.com		31	7	38
http://www.kapook.com		15	2	17
http://www.pantip.com		8	8	16
http://www.hotmail.com		12	1	13
http://www.yahoo.com		10	2	12
http://www.mbu.ac.th		6	5	11
http://www.hunsa.com		5	3	8
http://www.dhammathai.org		5	1	6
http://www.download.com		2	2	4
http://www.sabuy.com		2	2	4
http://www.thaimail.com		2	2	4
http://www.budpage.com			3	3
http://www.mcu.ac.th			3	3
http://www.com-th.net		2	1	3
http://www.mthai.com		1	2	3
http://www.msn.com		1	2	3
http://www.click-now.net		2		2
http://www.hispeedworld.com		1	1	2
http://www.thaibg.com		2		2
http://www.loei.thaibuddhist.net		1		1
http://www.phrathai.net		1		1
http://www.praphansarn.com		1		1
http://www.tipitaka.com		1		1
http://www.watbuppa.com			1	1
http://www.chula.ac.th		1		1
http://www.nfe.go.th			1	1
http://www.src.ac.th			1	1
http://www.vcharkarn.com			1	1

ตารางที่ 14 รายชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาใช้ (ต่อ)

ชื่อเว็บไซต์	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	รวม
		N=75	N=25	N=100
http://www.clickdown.net		1		1
http://www.comthai.com			1	1
http://www.microsoft.com		1		1
http://www.thaiload.com		1		1
http://www.thaiware.com		1		1
http://www.bangkokpost.com			1	1
http://www.mcot.net		1		1
http://www.manager.co.th			1	1
http://www.klongthom.com		1		1
http://www.lemononline.com			1	1
http://www.meesook.com		1		1
http://www.mweb.com			1	1
http://www.siamguru.com			1	1
http://www.siamza.com		1		1
http://www.se-ed.net/oonsiri1			1	1
รวม (เว็บไซต์)		30	28	43

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 เนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึงเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านศาสนา และด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษารูป (208 รูป) ตอบว่าใช้เนื้อหาสารนิเทศทั้ง 2 ด้าน

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษานำเนื้อหาสารนิเทศทั้ง 2 ด้าน ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านศาสนา (3.38) และด้านอื่นๆ (2.97)

เมื่อจำแนกระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศทั้ง 2 ด้าน ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านศาสนา (3.35 และ 3.47 ตามลำดับ) และด้านอื่นๆ (2.97 และ 2.95 ตามลำดับ)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้ พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทั้ง 2 ด้าน (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 15)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 เนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้

เนื้อหาของสารนิเทศ	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N = 153			ปริญญาโท N = 55			รวม N = 208			T
		\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ด้านศาสนา (N=208)		3.35	0.66	ป	3.47	0.60	ป	3.38	0.65	ป	1.20
ด้านอื่นๆ (N=208)		2.97	0.67	ป	2.95	0.67	ป	2.97	0.67	ป	0.16

เมื่อพิจารณารายละเอียดของเนื้อหาสารนิเทศทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนา และด้านอื่นๆ ที่พระนักศึกษาใช้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา

สำหรับเนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา ได้จำแนกออกเป็น 33 เนื้อหาย่อย ปรากฏว่า พระนักศึกษาที่ใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาในแต่ละเนื้อหามีจำนวนตั้งแต่ 168 - 208 รูป โดยเนื้อหาสารนิเทศที่พระนักศึกษาดำเนินงานมากที่สุด (208 รูป) มี 2 เนื้อหา คือ การเผยแผ่พุทธศาสนา และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่วนเนื้อหาที่มีพระนักศึกษาดำเนินงานน้อยที่สุด (168 รูป) คือ ศาสนาซิกข์

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาใช้เนื้อหาสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประวัติพระพุทธศาสนา (4.31) หลักธรรม (4.02) และพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (3.96) และในระดับปานกลางมี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สงฆ์ (3.49) พระพุทธศาสนานิกายมหายาน (3.46) และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (3.44)

เมื่อจำแนกระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เนื้อหาสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประวัติพระพุทธศาสนา (4.24) หลักธรรม (3.94) และพุทธศาสนานิกายเถรวาท (3.81) ในระดับปานกลางมี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ พุทธปรัชญา (3.50) วิปัสสนากรรมฐาน วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา และบทสวดมนต์ (3.42 เท่ากัน) และพระพุทธศาสนานิกายมหายาน (3.35)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือประวัติพระพุทธศาสนา (4.45) พระไตรปิฎก (4.41) และพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (4.37) ในระดับปานกลางมี 17 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ พุทธศาสนสุภาษิต (3.50) วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (3.49) และวิปัสสนากรรมฐาน (3.47) ในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อธิปาฏิหาริย์ (2.38)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาของ
พระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท
ใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 10
เนื้อหา คือ ประวัติพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พระพุทธศาสนานิกายมหายาน
พุทธปรัชญา พระไตรปิฎก นิพพาน หลักธรรม พุทธจริยศาสตร์ การเผยแผ่พุทธศาสนา และ
อิทธิปาฏิหาริย์ ส่วนอีก 23 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา

เนื้อหาของสารนิเทศ	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ประวัติพระพุทธศาสนา (N=207)	4.24	0.85	ม	4.45	0.72	ม	4.31	0.83	ม	2.33*
พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (N=205)	3.81	0.96	ม	4.37	0.81	ม	3.96	0.95	ม	3.81*
พระพุทธศาสนานิกายมหายาน (N=204)	3.35	1.00	ป	3.76	1.06	ม	3.46	1.03	ป	2.52*
พุทธปรัชญา (N=202)	3.50	1.01	ป	4.32	0.80	ม	3.72	1.02	ม	5.31*
พระไตรปิฎก (N=205)	3.78	0.99	ม	4.41	0.86	ม	3.95	0.99	ม	4.13*
นิพพาน (N=200)	3.02	0.98	ป	3.56	1.03	ม	3.17	1.02	ป	3.46*
หลักธรรม (N=206)	3.94	0.88	ม	4.24	0.79	ม	4.02	0.87	ม	2.18*
ชาดก (N=206)	3.62	0.90	ม	3.89	0.94	ม	3.69	0.92	ม	1.87
นรก-สวรรค์ (N=207)	3.33	1.00	ป	3.36	1.09	ป	3.34	1.02	ป	0.21
วิญญาน (N=204)	3.08	1.02	ป	3.24	1.12	ป	3.12	1.05	ป	0.94
วิปัสสนากรรมฐาน (N=207)	3.42	1.12	ป	3.47	1.10	ป	3.43	1.12	ป	0.29
วิภวสังสาร (N=203)	3.23	0.98	ป	3.30	1.09	ป	3.25	1.01	ป	0.38
พุทธจริยศาสตร์ (N=207)	3.52	1.04	ม	4.13	0.85	ม	3.68	1.03	ม	3.85*
การเผยแผ่พระพุทธศาสนา (N=208)	3.80	1.00	ม	4.18	0.82	ม	3.90	0.97	ม	2.56*
พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา (N=208)	3.64	0.96	ม	3.51	1.03	ม	3.61	0.98	ม	0.85
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (N=206)	3.77	1.00	ม	3.65	0.95	ม	3.74	0.99	ม	0.77
พุทธศาสนสุภาษิต (N=207)	3.61	1.04	ม	3.50	0.95	ป	3.58	1.02	ม	0.71

ตารางที่ 15 เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T	
	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D		แปล
สังเวชนียสถาน (N=203)		3.10	1.14	ป	2.81	1.07	ป	3.02	1.12	ป	1.62
วัด (N=206)		3.61	1.08	ม	3.44	1.25	ป	3.57	1.13	ม	0.93
สงฆ์ (N=205)		3.56	1.08	ม	3.30	1.19	ป	3.49	1.11	ป	1.45
พุทธศิลป์ (N=203)		3.20	1.09	ป	3.06	1.17	ป	3.16	1.11	ป	0.82
วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (N=205)		3.42	0.99	ป	3.49	1.17	ป	3.44	1.04	ป	0.43
การปกครองคณะสงฆ์ (N=202)		3.20	1.05	ป	3.35	1.19	ป	3.24	1.08	ป	0.83
วินัยสงฆ์ (N=204)		3.51	1.09	ม	3.63	1.01	ม	3.54	1.07	ม	0.72
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (N=202)		3.27	1.09	ป	3.04	1.12	ป	3.21	1.10	ป	1.34
การศึกษาของสงฆ์ (N=205)		3.55	1.10	ม	3.76	1.01	ม	3.60	1.08	ม	1.22
บทสวดมนต์ (N=201)		3.42	1.24	ป	3.31	1.09	ป	3.39	1.20	ป	0.56
อิทธิปาฏิหาริย์ (N=184)		2.78	1.17	ป	2.38	1.18	น	2.67	1.18	ป	2.06*
วัตถุมงคล (N=179)		2.68	1.28	ป	2.28	1.26	น	2.58	1.28	ป	1.84
ศาสนาคริสต์ (N=181)		2.53	1.12	ป	2.73	1.16	ป	2.59	1.13	ป	1.02
ศาสนาอิสลาม (N=173)		2.53	1.04	ป	2.71	1.14	ป	2.58	1.07	ป	0.97
ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู (N=178)		2.61	1.03	ป	2.81	1.14	ป	2.66	1.06	ป	1.14
ศาสนาซิกข์ (N=168)		2.51	1.06	ป	2.70	1.19	ป	2.56	1.09	ป	1.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ

สำหรับเนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ ได้จำแนกออกเป็น 31 เนื้อหาย่อย ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาที่ใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ ในแต่ละเนื้อหา มีจำนวนตั้งแต่ 140 - 208 รูป โดยเนื้อหาสารนิเทศที่พระนักศึกษาดูจำนวนมากที่สุด (208 รูป) มี 1 เนื้อหา คือ การศึกษา ส่วนเนื้อหาที่พระนักศึกษาดูจำนวนน้อยที่สุด (140 รูป) คือ ไสยศาสตร์ สำหรับเนื้อหาอื่นๆ ที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 รูป ระบุเพิ่มเติม คือ เกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาใช้เนื้อหาสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปรัชญา (3.75) คอมพิวเตอร์ (3.62) จริยศาสตร์ และภาษาไทย (3.60 เท่ากัน) ในระดับปานกลางมี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาวาฬ (3.47) วัฒนธรรม (3.32) และสื่อสารมวลชน (3.31) ในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดนตรี (2.35)

เมื่อจำแนกระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศ 3 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับมาก 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาไทย (3.64) ภาษาอังกฤษ (3.61) ปรัชญา และคอมพิวเตอร์ (3.58 เท่ากัน) ในระดับปานกลาง 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จริยศาสตร์ (3.46) ภาษาวาฬ และสื่อสารมวลชน (3.39 เท่ากัน) และวัฒนธรรม (3.35) และในระดับน้อย 7 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จิตรกรรม (2.50)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับมาก 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปรัชญา (4.22) จริยศาสตร์ (4.00) และคอมพิวเตอร์ (3.74) ในระดับปานกลาง 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาไทย (3.48) สุนทรียศาสตร์ (3.32) และภาษาอังกฤษ (3.31) ในระดับน้อย 10 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถิติ (2.45)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆของพระนักศึกษ
ทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศ
ด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 เนื้อหา คือ ปรัชญา จริยศาสตร์
คณิตศาสตร์ และดนตรี ส่วนอีก 27 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 17)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ

เนื้อหาของสารนิเทศ	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ปรัชญา (N=204)	3.58	1.01	ม	4.22	0.83	ม	3.75	1.01	ม	4.15*
ตรรกศาสตร์ (N=203)	3.27	1.00	ป	3.28	1.07	ป	3.27	1.01	ป	0.05
จริยศาสตร์ (N=205)	3.46	0.98	ป	4.00	0.89	ม	3.60	0.98	ม	3.58*
สุนทรียศาสตร์ (N=204)	3.11	1.07	ป	3.32	1.17	ป	3.16	1.10	ป	1.22
โหราศาสตร์ (N=175)	2.36	0.99	น	2.17	0.98	น	2.32	0.99	น	0.99
ไสยศาสตร์ (N=140)	2.33	1.04	น	1.93	0.92	น	2.25	1.03	น	1.89
ภาษาไทย (N=205)	3.64	0.99	ม	3.48	1.24	ป	3.60	1.06	ม	0.84
ภาษาอังกฤษ (N=206)	3.61	1.06	ม	3.31	1.19	ป	3.53	1.10	ม	1.67
ภาษาบาลี (N=199)	3.39	1.09	ป	3.69	1.19	ม	3.47	1.13	ป	1.63
ภาษาสันสกฤต (N=190)	2.74	1.17	ป	2.55	1.21	ป	2.69	1.18	ป	0.94
วรรณคดี (N=203)	3.03	1.10	ป	3.30	1.19	ป	3.10	1.13	ป	1.52
สื่อสารมวลชน (N=201)	3.39	1.06	ป	3.09	1.18	ป	3.31	1.10	ป	1.66
การเมืองการปกครอง (N=202)	3.27	1.09	ป	3.17	1.17	ป	3.24	1.11	ป	0.55
กฎหมาย (N=200)	2.97	1.08	ป	2.67	1.24	ป	2.89	1.13	ป	1.64
เศรษฐศาสตร์ (N=194)	2.63	1.03	ป	2.41	1.22	น	2.57	1.08	ป	1.23
สถิติ (N=198)	2.72	1.07	ป	2.45	1.19	น	2.65	1.11	ป	1.53
จิตวิทยา (N=202)	3.15	1.08	ป	3.04	1.33	ป	3.12	1.15	ป	0.60

ตารางที่ 17 เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
วัฒนธรรม (N=205)	3.35	1.18	ป	3.22	1.13	ป	3.32	1.17	ป	0.73
โบราณคดี (N=204)	3.05	1.19	ป	2.92	1.16	ป	3.01	1.18	ป	0.64
การศึกษา (N=208)	3.56	1.22	ม	3.65	0.89	ม	3.58	1.14	ม	0.63
บรรณารักษศาสตร์ (N=193)	2.67	1.17	ป	2.51	1.08	ป	2.63	1.15	ป	0.84
คอมพิวเตอร์(N=203)	3.58	1.17	ม	3.74	1.04	ม	3.62	1.13	ม	0.85
คณิตศาสตร์ (N=194)	2.73	1.15	ป	2.24	1.11	น	2.61	1.16	ป	2.58*
ฟิสิกส์ (N=158)	2.26	1.15	น	2.16	0.99	น	2.23	1.11	น	0.44
เคมี (N=147)	2.21	1.17	น	2.12	1.09	น	2.19	1.15	น	0.42
ชีววิทยา (N=161)	2.27	1.14	น	2.32	1.21	น	2.28	1.16	น	0.24
ภูมิศาสตร์ (N=183)	2.68	1.12	ป	2.67	1.35	ป	2.68	1.18	ป	0.02
ประวัติศาสตร์ (N=195)	3.29	1.11	ป	3.23	1.21	ป	3.28	1.14	ป	0.34
สาธารณสุข (N=179)	2.73	1.14	ป	2.40	1.14	น	2.65	1.15	ป	1.70
ดนตรี (N=142)	2.48	1.27	น	1.94	0.97	น	2.35	1.23	น	2.58*
จิตรกรรม (N=168)	2.50	1.24	น	2.55	1.29	ป	2.51	1.25	ป	0.21
อื่นๆ (N=1)	(3.00)	(0)	(ป)				(3.00)	(0)	(ป)	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

2.5 ภาษาของสารนิเทศที่ใช้

ภาษาของสารนิเทศ จำแนกย่อยออกเป็น 5 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาเขมร ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระบุว่าใช้สารนิเทศแต่ละภาษา จำนวนตั้งแต่ 74 - 208 รูป โดยภาษาที่พระนักศึกษาดูมากที่สุด (208 รูป) คือ ภาษาไทย ส่วนภาษาที่พระนักศึกษาดูจำนวนน้อยที่สุด (74 รูป) คือ ภาษาเขมร สำหรับภาษาอื่นๆ มีพระนักศึกษาระบุเพิ่มเติม จำนวน 7 รูป โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี (6 รูป) ระบุว่าใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาอื่นเพิ่มเติม คือ ภาษาฮินดี (4 รูป) และภาษาลาว (2 รูป) ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท (1 รูป) ระบุว่าใช้สารนิเทศภาษาจีน

เมื่อพิจารณาระดับของภาษาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษานำภาษาของสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ภาษา คือ ภาษาไทย (4.35) ในระดับปานกลางมี 3 ภาษา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ภาษาอังกฤษ (3.47) ภาษาบาลี (3.27) และภาษาสันสกฤต (2.55) และในระดับน้อยมี 1 ภาษา คือ ภาษาเขมร (1.82)

เมื่อจำแนกระดับภาษาของสารนิเทศที่ใช้ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้ภาษาของสารนิเทศ 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้ภาษาของสารนิเทศในระดับมาก 1 ภาษา คือ ภาษาไทย (4.32) ในระดับปานกลาง 3 ภาษา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ภาษาอังกฤษ (3.49) ภาษาบาลี (3.19) และภาษาสันสกฤต (2.59) และในระดับน้อย 1 ภาษา คือ ภาษาเขมร (1.73)

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้ภาษาของสารนิเทศในระดับมาก 1 ภาษา คือ ภาษาไทย (4.44) ในระดับปานกลาง 2 ภาษา คือ ภาษาบาลี (3.50) และภาษาอังกฤษ (3.42) และในระดับน้อย 2 ภาษา โดยภาษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาสันสกฤต (2.39)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของภาษาของสารนิเทศที่พระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับ การศึกษาใช้ พบว่า พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้ภาษาของสารนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ภาษา คือ ภาษาเขมร ส่วนอีก 4 ภาษาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ภาษาของสารนิเทศที่ใช้

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208			T
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	
ภาษาไทย (N=208)	4.32	0.83	ม	4.44	0.76	ม	4.35	0.81	ม	0.90
ภาษาอังกฤษ (N=205)	3.49	1.09	ป	3.42	1.18	ป	3.47	1.11	ป	0.42
ภาษาบาลี (N=197)	3.19	1.19	ป	3.50	1.16	ป	3.27	1.19	ป	1.60
ภาษาสันสกฤต (N=174)	2.59	1.20	ป	2.39	1.07	น	2.55	1.17	ป	0.97
ภาษาเขมร (N=74)	1.73	0.87	น	2.33	0.98	น	1.82	0.91	น	2.16*
อื่นๆ (N=7)	(3.33)	(0.52)	(ป)	(4.00)	(0)	(ม)	(3.43)	(0.53)	(ป)	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลในตอนที 3 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สารนิเทศ และ ข้อเสนอแนะของพระนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึง ปัญหาในการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกปัญหาออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาที่ระบุว่ามีปัญหาในแต่ละด้าน มีจำนวนตั้งแต่ 204 - 208 รูป โดยปัญหาด้านที่พระนักศึกษาตอบทุกรูป (208 รูป เท่ากัน) คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ส่วนปัญหาด้านที่พระนักศึกษาตอบจำนวนน้อยที่สุด (204 รูปเท่ากัน) คือ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ด้าน โดยปัญหาด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (3.42) ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ (3.37 เท่ากัน) และปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (3.29)

เมื่อจำแนกปัญหาในการใช้สารนิเทศตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน โดยปัญหาด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านอื่นๆ (3.36) ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ (3.31 เท่ากัน) และปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (3.23)

ส่วนพระนักศึกษาในระดับปริญญาโท ประสบปัญหา 2 ระดับคือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ด้าน คือ ด้านแหล่งสารนิเทศ (3.71) และด้านรูปแบบของสารนิเทศ (3.54) และในระดับปานกลางมี 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (3.47) ปัญหาด้านอื่นๆ (3.40) และปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ (3.24) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

รายการปัญหา	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N=153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208		
		\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล
ด้านแหล่งสารนิเทศ (N=208)		3.31	0.65	ป	3.71	0.66	ม	3.42	0.68	ป
ด้านรูปแบบของสารนิเทศ (N=207)		3.31	0.75	ป	3.54	0.69	ม	3.37	0.74	ป
ด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (N=208)		3.23	0.80	ป	3.47	0.70	ป	3.29	0.78	ป
ด้านภาษาของสารนิเทศ (N=204)		3.17	0.82	ป	3.24	0.74	ป	3.19	0.80	ป
ด้านอื่นๆ (N=204)		3.36	0.88	ป	3.40	1.08	ป	3.37	0.94	ป

เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัญหาทั้ง 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารสนเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารสนเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารสนเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 208 รูป ถึงปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 13 ปัญหา ผลปรากฏว่า พระนักศึกษาที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 189 - 206 รูป โดยปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนมากที่สุด (206 รูป เท่ากัน) คือ บุคคลที่ให้สารสนเทศมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ และบุคคลที่ให้สารสนเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนน้อยที่สุด (189 รูป) คือ การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การอบรม ต้องเสียค่าใช้จ่ายทำให้ไม่มีโอกาสได้ไปเข้าร่วม สำหรับปัญหาอื่นๆ ในด้านแหล่งสารสนเทศ มีพระนักศึกษาระบุเพิ่มเติม จำนวน 11 รูป โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 9 รูป ระบุว่า บรรณารักษ์ไม่เต็มใจให้บริการ (4 รูป) และพูดจาไม่สุภาพกับพระนักศึกษา (5 รูป) ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 รูป ระบุว่า เวลาเปิดให้บริการของห้องสมุดไม่ตรงกับความต้องการ

เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป (3.87) มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย (3.86) และห้องสมุดที่ต้องการใช้สารสนเทศอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง (3.65) และในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สะดวกในการติดต่อเนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกมหาวิทยาลัย (3.44) บุคคลที่ให้สารสนเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา และสถานีวิจัยไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (3.31 เท่ากัน) และสถานีโทรทัศน์ไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (3.28)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป (3.84) มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย (3.77) ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย และห้องสมุดที่ต้องการใช้สารนิเทศอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง (3.58 เท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย (3.36) ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกมหาวิทยาลัย (3.32) ไม่ทราบว่าห้องสมุดและสถาบันแต่ละแห่งมีบริการใดบ้าง และสถานีวิทย์ไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (3.22 เท่ากัน)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาในระดับมาก 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย (4.13) ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป (3.96) และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย (3.94) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ บุคคลที่ให้สารนิเทศมีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอ (3.49) ไม่ได้รับความสะดวกในการขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสถาบันต่างๆ ในการใช้สารนิเทศ (3.39) และไม่ทราบว่าห้องสมุดและสถาบันแต่ละแห่งมีบริการใดบ้าง (3.38) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 20)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านแหล่งสารนิเทศ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ	ระดับการศึกษา			ปริญญาตรี			ปริญญาโท			รวม		
	N=153			N=55			N=208					
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล			
บุคคลที่ให้สารนิเทศมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ (N=206)	3.08	0.94	ป	3.49	1.02	ป	3.19	0.98	ป			
บุคคลที่ให้สารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา (N=206)	3.17	1.00	ป	3.71	0.90	ม	3.31	1.00	ป			
ไม่สะดวกในการติดต่อ เนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกมหาวิทยาลัย (N=202)	3.32	1.09	ป	3.78	1.00	ม	3.44	1.09	ป			
ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานี้มีน้อย (N=202)	3.36	1.01	ป	3.94	0.90	ม	3.51	1.01	ม			
ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย (N=198)	3.58	1.14	ม	3.77	1.02	ม	3.63	1.11	ม			
ห้องสมุดที่ต้องการใช้สารนิเทศอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง (N=199)	3.58	1.08	ม	3.85	1.11	ม	3.65	1.09	ม			
ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป (N=202)	3.84	1.07	ม	3.96	1.10	ม	3.87	1.08	ม			
มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย (N=204)	3.77	1.11	ม	4.13	1.11	ม	3.86	1.12	ม			
ไม่ทราบว่าห้องสมุดและสถาบันแต่ละแห่งมีบริการใดบ้าง (N=193)	3.22	1.15	ป	3.38	1.24	ป	3.26	1.18	ป			
ไม่ได้รับความสะดวกในการขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสถาบันต่างๆ ในการใช้สารนิเทศ (N=195)	3.08	1.13	ป	3.39	1.23	ป	3.16	1.17	ป			
สถานีโทรทัศน์ไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (N=198)	3.14	1.15	ป	3.68	1.03	ม	3.28	1.14	ป			
สถานีวิทยุไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (N=192)	3.22	1.13	ป	3.56	1.13	ม	3.31	1.13	ป			
การประชุมทางวิชาการ/การสัมมนา/การอบรม ต้องเสียค่าใช้จ่ายทำให้ไม่มีโอกาสไปเข้าร่วม (N=189)	2.93	1.21	ป	3.60	1.20	ม	3.12	1.24	ป			
อื่นๆ (N=11)	(4.11)	(0.60)	(ม)	(4.00)	(0)	(ม)	(4.09)	(0.54)	(ม)			

ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 207 รูป ถึงปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 10 ปัญหา ผลปรากฏว่า พระนักศึกษา ที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 185 - 200 รูป โดย ปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนมากที่สุด (200 รูป) คือ วารสารที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด ส่วนปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนน้อยที่สุด (185 รูป) คือ ไม่ทราบวิธีใช้ไลตทัศน์วัสดุบางประเภท เช่น ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช เป็นต้น

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาประสบปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาขาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง (3.57) และจำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ (3.55) ในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไลตทัศน์วัสดุประเภทที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (3.48) วารสารที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (3.40) การใช้หนังสือใหม่ บางครั้งต้องเสียเวลารอเพราะอยู่ในขั้นตอนของการเตรียมให้บริการ และไม่ทราบวิธีใช้ไลตทัศน์วัสดุบางประเภท (3.36 เท่ากัน)

เมื่อจำแนกระดับปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ตามระดับการศึกษาของ พระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาทั้ง 10 ปัญหา ในระดับปานกลาง เพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาขาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง (3.50) จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ (3.47) และ ไลตทัศน์วัสดุประเภทที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (3.42)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศบางรูปแบบเช่นวิทยานิพนธ์ งานวิจัย มีเผยแพร่ในวงจำกัด (3.87) จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ (3.78) และเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาขาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง (3.76) ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ทราบวิธีใช้ไลตทัศน์วัสดุบางประเภท (3.46) ตำราเรียนเก่าและมีสภาพชำรุด ฉีกขาดหรือสูญหาย (3.31) และไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ด้านศาสนา (3.18) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ปัญหาในการใช้สารสนเทศด้านรูปแบบของสารสนเทศ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			รวม		
	N=152			N=55			N=207		
ปัญหาในการใช้สารสนเทศ	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล
ทรัพยากรสารสนเทศบางรูปแบบเช่นวิทยานิพนธ์ งานวิจัยมีเผยแพร่ในวงจำกัด (N=195)	3.09	1.14	ป	3.87	0.93	ม	3.31	1.14	ป
การใช้หนังสือใหม่ บางครั้งต้องเสียเวลารอ เพราะยังอยู่ในขั้นตอนของการเตรียมให้บริการ (N=193)	3.24	1.03	ป	3.67	0.95	ม	3.36	1.02	ป
พจนานุกรมบางภาษาไม่มีให้บริการในห้องสมุด (N=191)	3.27	1.07	ป	3.14	1.18	ป	3.24	1.10	ป
ตำราเรียนเก่า และมีสภาพชำรุด ฉีกขาดหรือสูญหาย (N=194)	3.31	1.02	ป	3.31	1.06	ป	3.31	1.03	ป
จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ (N=197)	3.47	1.07	ป	3.78	1.05	ม	3.55	1.07	ม
วารสารที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (N=200)	3.37	1.07	ป	3.51	0.93	ม	3.40	1.03	ป
ใส่ทัศนวัสดุประเภทที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (N=197)	3.42	1.02	ป	3.65	1.12	ม	3.48	1.05	ป
ไม่ทราบวิธีใช้ใส่ทัศนวัสดุบางประเภทเช่น ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช เป็นต้น (N=185)	3.32	1.09	ป	3.46	1.35	ป	3.36	1.17	ป
ไม่ทราบรายชื่อเว็บไซต์ด้านศาสนา (N=187)	3.15	1.16	ป	3.18	1.41	ป	3.16	1.23	ป
เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาขาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง(up date) (N=194)	3.50	1.06	ป	3.76	1.16	ม	3.57	1.09	ม

ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 208 รูป ถึงปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลปรากฏว่า พระนักศึกษาที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 194 - 200 รูป โดยปัญหาที่พระนักศึกษาดำเนินการมากที่สุด (200 รูป) คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ส่วนปัญหาที่พระนักศึกษาดำเนินการน้อยที่สุด (194 รูป) คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านศาสนา ยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาประสบปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (3.49) ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย (3.44) และ ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (3.27)

เมื่อจำแนกระดับปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (3.44) ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย (3.41) และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (3.19)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (3.63) และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย (3.53) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (3.49) ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านศาสนา ยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (3.36) และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านภาษามีคำอธิบายไม่ละเอียด (3.27) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =153			ปริญญาโท N=55			รวม N=208		
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล
ปัญหาในการใช้สารนิเทศ									
เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (N=200)	3.44	0.94	ป	3.63	0.96	ม	3.49	0.95	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านศาสนา ยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (N=194)	3.15	1.00	ป	3.36	1.05	ป	3.21	1.01	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการวิจัย ยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (N=197)	3.19	0.99	ป	3.49	1.10	ป	3.27	1.03	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย (N=198)	3.41	0.96	ป	3.53	0.88	ม	3.44	0.94	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านภาษามีคำอธิบายไม่ละเอียด เช่น พจนานุกรมภาษาอังกฤษ ตำราเรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น (N=197)	3.14	1.01	ป	3.27	0.95	ป	3.18	1.00	ป

ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 204 รูป ถึงปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลปรากฏว่า พระนักศึกษาที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 183 - 198 รูป โดยปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนมากที่สุด (198 รูป) คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาที่พระนักศึกษาดอบจำนวนน้อยที่สุด (183 รูป) คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาบาลีมีไม่เพียงพอ

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาประสบปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถอ่านสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ (3.63) และในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ (3.14) ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ (3.08) และทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ (3.04)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถอ่านสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ (3.64 และ 3.59 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ (3.06) ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ (3.03) และทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ (3.02) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ (3.35) ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ (3.24) และ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ (3.09) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านภาษาของสารนิเทศ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =150			ปริญญาโท N=54			รวม N=204		
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล
ปัญหาในการใช้สารนิเทศ									
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ (N=198)	3.06	1.08	ป	3.35	1.06	ป	3.14	1.08	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ (N=192)	3.02	1.06	ป	3.24	0.94	ป	3.08	1.03	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาบาลีมีไม่เพียงพอ (N=183)	2.91	1.04	ป	3.00	1.03	ป	2.93	1.04	ป
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ (N=187)	3.03	1.15	ป	3.09	1.00	ป	3.04	1.11	ป
ไม่สามารถอ่านสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ (N=193)	3.64	1.16	ม	3.59	1.26	ม	3.63	1.18	ม

ปัญหาด้านอื่นๆ

จากการสอบถามพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 204 รูป ถึงปัญหาด้านอื่นๆ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 6 ปัญหา ผลปรากฏว่า พระนักศึกษาที่ระบุว่าประสบปัญหาด้านอื่นๆแต่ละปัญหา มีจำนวนตั้งแต่ 188 - 200 รูป โดยปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (200 รูป) คือ ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ ส่วนปัญหาที่มีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุด (188 รูป) คือ ไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาด้านอื่นๆในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษา ประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ (3.97) และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (3.45) ไม่ทราบวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอม (3.30) และไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้ (3.15)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่นๆในการใช้สารนิเทศ ตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านอื่นๆในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ (3.89 และ 4.17 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (3.49) ไม่ทราบวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอม (3.35) และไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้ (3.15) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ ค่าบริการทำสำเนาเอกสารจากคอมพิวเตอร์มีราคาแพง (3.36) ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (3.31) และไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้ (3.16) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านอื่นๆ

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี N =150			ปริญญาโท N=54			รวม N=207		
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล
ปัญหาในการใช้สารนิเทศ									
ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับบรรณารักษ์ในแหล่งสารนิเทศอื่นๆเพราะ ติดในเรื่องสมณเพศ (N=200)	3.89	1.05	ม	4.17	1.00	ม	3.97	1.04	ม
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC) (N=195)	3.49	1.17	ป	3.31	1.26	ป	3.45	1.19	ป
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอม (N=193)	3.35	1.23	ป	3.14	1.36	ป	3.30	1.26	ป
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต (N=189)	3.08	1.22	ป	3.00	1.39	ป	3.06	1.26	ป
ไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้ (N=188)	3.15	1.19	ป	3.16	1.33	ป	3.15	1.23	ป
ค่าบริการทำสำเนาเอกสารจากคอมพิวเตอร์ (print out) มีราคาแพง (N=192)	3.03	1.10	ป	3.36	1.24	ป	3.11	1.14	ป

3.2 ข้อเสนอแนะ

พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 96 รูป ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และแหล่งสารสนเทศต่างๆ ในการจัดหาสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเป็น 5 ด้าน และในแต่ละด้านเรียงลำดับตามความถี่ของคำตอบได้ ดังนี้

3.2.1 ข้อเสนอแนะด้านแหล่งสารสนเทศ (64 รูป)

- ห้องสมุดคับแคบเกินไป ควรจัดสถานที่ในห้องสมุดให้เหมาะกับการอ่านหนังสือ (21 รูป)
- ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นสารสนเทศมากขึ้น (11 รูป)
- บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรพุดจาให้สุภาพกับพระนักศึกษา (9 รูป)
- บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรเต็มใจให้บริการ (5 รูป)
- ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น (4 รูป)
- ควรขยายเวลาการเปิด-ปิดของห้องสมุด (3 รูป)
- ควรจัดให้มีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ มาให้ความรู้กับพระนักศึกษามากขึ้น (2 รูป)
- แหล่งสารสนเทศต่างๆ ควรเปิดกว้างให้กับพระสงฆ์ (2 รูป)
- ควรมีห้องสมุดประจำคณะ (2 รูป)
- ควรมีสุนัขให้บริการทางวิชาการ และการค้นคว้ามากขึ้น (1 รูป)
- อาจารย์ และผู้สอนควรมีเวลาให้กับพระนักศึกษามากขึ้น (1 รูป)
- ควรให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ไปดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อนำมาพัฒนา และปรับปรุงห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (1 รูป)
- มหาวิทยาลัยควรมีสุนัขอินเทอร์เน็ตและสุนัขใส่ตักศนวัสดูแยกออกมาโดยเฉพาะ (1 รูป)
- ควรมีผู้ชำนาญในเรื่องคอมพิวเตอร์มาให้คำแนะนำในการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต (1 รูป)

3.2.2 ข้อเสนอแนะด้านรูปแบบของสารนิเทศ (34 รูป)

- ควรมีการจัดหาหนังสือใหม่ๆมาให้บริการมากขึ้น (7 รูป)
- ควรเพิ่มตำราวิชาการให้มากขึ้น (7 รูป)
- ควรเพิ่มทรัพยากรสารนิเทศรูปแบบใหม่ๆมาให้บริการ (5 รูป)
- ควรมีสื่อโสตทัศนวัสดุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น (4 รูป)
- ควรมีวารสารให้บริการหลากหลายมากขึ้น (3 รูป)
- ควรปรับปรุงเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (2 รูป)
- ควรเพิ่มพจนานุกรมให้มากขึ้น (2 รูป)
- ควรเพิ่มงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ให้มากขึ้น (2 รูป)
- ควรมีกฤตภาคเฉพาะด้านศาสนาให้บริการ (1 รูป)
- ควรจัดทำสารนิเทศรูปแบบต่างๆที่ให้สารนิเทศเกี่ยวกับข่าวคราวของมหาวิทยาลัย (1 รูป)

3.2.3 ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (33 รูป)

- ควรมีสารนิเทศเนื้อหาใหม่ๆและทันสมัยมากขึ้น (14 รูป)
- ควรเพิ่มเนื้อหาด้านศาสนาให้ครอบคลุมทุกด้าน (6 รูป)
- ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้มากขึ้น (4 รูป)
- ควรมีเนื้อหาด้านปรัชญาและศาสนาให้มากขึ้น (3 รูป)
- ควรมีการคัดเลือกเนื้อหาของสารนิเทศเข้าห้องสมุดอย่างถูกต้องและเหมาะสม (3 รูป)
- ควรมีการจัดหาสารนิเทศที่มีเนื้อหาที่ลึกและสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเชิงลึก (1 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่มีเนื้อหาตรงกับวิชาที่เรียนในมหาวิทยาลัย (1 รูป)
- ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง และการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น (1 รูป)

3.2.4 ข้อเสนอแนะด้านภาษาของสารนิเทศ (42 รูป)

- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น (11 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่แปลภาษาไทยควบคู่กับภาษาอื่น ๆ (10 รูป) ดังนี้
 - ควรมีสารนิเทศที่แปลภาษาไทยควบคู่ภาษาอังกฤษมากขึ้น (6 รูป)
 - ควรมีสารนิเทศที่แปลภาษาไทยควบคู่ภาษาอังกฤษ และภาษาบาลี (4 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมากขึ้น (7 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น (4 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมากขึ้น (3 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาบาลีมากขึ้น (3 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาจีนมากขึ้น (2 รูป)
- ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น (2 รูป)

3.2.5 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ (26 รูป)

- ควรมีการจัดหนังสือให้เป็นหมวดหมู่ สามารถใช้บริการได้ง่าย (10 รูป)
- ห้องสมุดควรมีบริการให้หลากหลายมากขึ้น (6 รูป)
- ควรให้พระนักศึกษาขอยืมหนังสือได้ โดยไม่นำการจ่ายค่าเทอมหรือไม่จ่ายมาพิจารณา (5 รูป)
- ควรมีเครื่องถ่ายเอกสารและเจ้าหน้าที่ให้บริการถ่ายเอกสารมากขึ้น (3 รูป)
- ควรมีบริการยืมระหว่างห้องสมุด (1 รูป)
- ควรมีการอบรม หรือให้คำแนะนำ เพื่อให้พระนักศึกษาเป็นผู้รู้สารนิเทศ (1 รูป)

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง“การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา ภาษา และปัญหาในการใช้สารนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและหน่วยงานสารนิเทศที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

1. พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน
2. ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรีประสบในระดับมาก คือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาในระดับมาก คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

สำหรับวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยส่งแบบสอบถามให้กับพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 245 รูป ได้รับแบบสอบถามคืน 221 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวนทั้งสิ้น 208 ฉบับ คิดเป็น 84.90% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปและอภิปราย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 208 รูป (ตารางที่ 2) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 153 รูป (73.56%) เป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และจำนวน 55 รูป (26.44%) เป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาโท โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จำนวนมากที่สุด 59 รูป (28.36%) เป็นพระนักศึกษาที่ยังไม่สังกัดคณะ (ชั้นปีที่1 และปีที่2) รองลงมา จำนวน 28 รูป (13.46%) เป็นพระนักศึกษาคณะศาสนาและปรัชญา และจำนวนน้อยที่สุด 21 รูป (10.10%) เป็นพระนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมดสังกัดบัณฑิตวิทยาลัย

สำหรับสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาตรี พระนักศึกษามากที่สุด 15 รูป (7.21%) เป็นพระนักศึกษาสาขาริชปรัชญา รองลงมาจำนวน 14 รูป (6.73%) เท่ากัน เป็นพระนักศึกษาสาขาริชภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และจำนวนน้อยที่สุด 8 รูป (3.85%) เป็นพระนักศึกษาสาขาริชภาษาบาลีและสันสกฤต ส่วนในระดับปริญญาโท พบว่า พระนักศึกษามากที่สุด 31 รูป (14.90%) เป็นพระนักศึกษาสาขาริชพุทธศาสนาและปรัชญา และจำนวน 24 รูป (11.54%) เป็นพระนักศึกษาสาขาริชพุทธศาสนศึกษา

2. การใช้สารนิเทศ

การใช้สารนิเทศครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ รูปแบบ เนื้อหา และภาษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศได้จำแนกเป็น 6 รายการ (ตารางที่ 3) ผลการวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูป (208 รูป) ระบุ คือ เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ สำหรับระดับของวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษามีวัตถุประสงค์ ในการใช้สารนิเทศ ในระดับมาก 5 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ (4.17) เพื่อการทำรายงาน (4.09) และเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ (4.05) และในระดับปานกลางมี 1 รายการ คือ เพื่อการปฏิบัติกรรมฐาน (3.11)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 4 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ เพื่อการทำรายงาน และเพื่อการปฏิบัติศาสนกิจ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของ

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อการทำรายงาน เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ ส่วนวัตถุประสงค์ในระดับปานกลางมี 1 รายการ เช่นเดียวกัน คือ เพื่อการปฏิบัติกรรมาฐาน

สำหรับผลการวิจัยในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ ซึ่งพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูป มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) ซึ่งพบว่า นักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ Lin (2001) ที่พบว่า วัตถุประสงค์ที่ภิกษุณีจำนวนมากที่สุดแสวงหาสารนิเทศในห้องสมุด คือ เพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ เพื่อการทำรายงาน อาจเนื่องจากลักษณะการเรียนการสอนของทั้ง 2 ระดับมีความแตกต่างกัน คือ การศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นการศึกษาในระดับพื้นฐาน พระนักศึกษาต้องศึกษาในวิชาศึกษาทั่วไปหลายวิชา จึงทำให้พระนักศึกษาต้องแสวงหาสารนิเทศในเรื่องต่างๆ ทั้งข่าวสารความรู้ทั่วไป และเหตุการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ดังนั้นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี จึงมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าวัตถุประสงค์อื่นๆ ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาโทเน้นการศึกษาค้นคว้าและทำวิจัยเป็นหลัก พระนักศึกษาต้องทำรายงานในเรื่องต่างๆ มาก จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาโท มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อการทำรายงานในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทั้ง 6 รายการ

ผลการวิจัยส่วนนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

2.2 แหล่งสารนิเทศ

2.2.1 ประเภทของแหล่งสารนิเทศ

ประเภทของแหล่งสารนิเทศ (ตารางที่4) ได้จำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้ คือ แหล่งสารนิเทศภายนอก มหาวิทยาลัย ส่วนระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษานำแหล่งสารนิเทศทั้ง 5 แหล่งในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อินเทอร์เน็ต (3.34) บุคคล (3.22) และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ (3.14)

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า พระนักศึกษาทุกรูปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอก มหาวิทยาลัย ปรากฏผลแตกต่างจากผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรวรรตโนสภณ (2544) ที่พบว่า แหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาศาสนาบ้านพระคริสต์ธรรมใช้มากที่สุด คือ ห้องสมุดภายในสถาบันพระคริสต์ธรรม และยังคงแตกต่างจากผลการวิจัยของ Phillips (1992) ที่พบว่า ในบทบาทการเป็นที่ปรึกษา สารุคุณใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลมากที่สุด ได้แก่ สารุคุณคนอื่นๆ สมาชิกในกลุ่มนิภายในโปรเตสแตนต์และผู้ร่วมงานมากที่สุด

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศทั้ง 5 แหล่ง ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ อินเทอร์เน็ต บุคคล และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ส่วนแหล่งสารนิเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ อินเทอร์เน็ต บุคคล และแหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารนิเทศที่เข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว และสามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลายทั้งการติดตามข้อมูลข่าวสาร และการค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาต่างๆทุกสาขาวิชา จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษาใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 แห่ง คือ แหล่งสารนิเทศภายใน มหาวิทยาลัย ส่วนแหล่งสารนิเทศอีก 4 แห่งไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัย พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก แหล่งสารนิเทศของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยมีหลายแหล่ง และแต่ละแห่งกระจายอยู่ตามสถานที่เรียนของพระนักศึกษา เช่น ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส อยู่ที่วัดราชาธิวาส ซึ่งเป็นแหล่งสารนิเทศภายในที่ใกล้ที่สุดของพระนักศึกษาชั้นปีที่1และปีที่2 ที่ยังไม่สังกัดคณะ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตั้งอยู่ที่ตึกกวีบรรณาลัย ชั้นใต้ดิน ซึ่งเป็นแหล่งสารนิเทศที่อยู่ใกล้กับพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3และ4 ส่วนห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ตั้งอยู่ที่ตึก สว.ธรรมนิเวศ ชั้น 5 ซึ่งเป็นอาคารเรียนของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท เป็นต้น จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในแตกต่างกันไป โดยอาจเลือกใช้แหล่งสารนิเทศที่อยู่ใกล้ตัวที่สุดก่อน

สำหรับรายละเอียดของแหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย แหล่งสารนิเทศบุคคล และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่พระนักศึกษานำมาใช้ สรุปได้ดังนี้

แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย (ตารางที่5) จำแนกย่อยเป็น 8 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่พระนักศึกษา จำนวนมากที่สุด 205 รูปใช้ คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สำหรับระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย พบว่า พระนักศึกษานำใช้ ในระดับมาก 1 แห่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.89) ในระดับปานกลางมี 4 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย (3.22) มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย (3.18) และห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส (2.78) ส่วนในระดับน้อยมี 3 แห่ง

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย ในระดับมาก

1 แหล่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ มุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัย ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส และห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัยในระดับมาก 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัย ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ ห้องหนังสือประจำคณะ และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แหล่ง คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และมุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนอีก 6 แหล่ง ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 5)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และมุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัย แตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจากห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัยเป็นห้องสมุดที่รวบรวมทรัพยากรสารนิเทศเฉพาะด้านศาสนา และปรัชญาไว้มาก เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการเรียนในระดับปริญญาโทซึ่งเปิดเพียง 2 สาขาวิชา คือ พุทธศาสนาและปรัชญาและพุทธศาสนศึกษา และเป็นแหล่งสารนิเทศที่อยู่ใกล้กับห้องเรียนของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนมุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัย เป็นแหล่งสารนิเทศที่ผลิตตำราเรียน และหนังสือพระพุทธรูปศาสนาที่ใช้ในการเรียนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งพระนักศึกษาระดับปริญญาโทอาจใช้เป็นแหล่งติดตามหนังสือที่ออกใหม่ เพื่อใช้ค้นคว้าวิจัย จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และมุลินนิมิตามกุฏราชวิทยาลัยแตกต่างกัน

แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย

แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย (ตารางที่6) จำแนกเป็น 18 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่าแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษาจำนวนมากที่สุด 201 รูปใช้ คือ ร้านหนังสือ สำหรับระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย พบว่า พระนักศึกษานำมาใช้ในระดับมาก 2 แหล่ง คือ ร้านหนังสือ (3.57) และวัด (3.52) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ (3.50) โบราณสถาน (2.80) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2.56) และในระดับน้อยมี 13 แหล่ง

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับมาก 1 แหล่ง คือ วัด ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร้านหนังสือ และในระดับน้อยมี 14 แหล่ง

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับมาก 2 แหล่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ และร้านหนังสือ ในระดับปานกลาง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัด และในระดับน้อยมี 12 แหล่ง

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย คือ วัด ในระดับมาก อาจเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายวิชาการปฏิบัติกรรมฐาน 1-4 ที่พระนักศึกษาต้องเรียนทุกรูป (หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2543) 2543) ซึ่งหลักธรรมหรือการปฏิบัติธรรมต่างๆสามารถแสวงหาได้ภายในวัดหรือจากห้องสมุดวัดหรือจากพระอาจารย์ก็ได้ ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทซึ่งใช้หอสมุดแห่งชาติ และร้านหนังสือในระดับมาก อาจเนื่องจากหอสมุดแห่งชาติเป็นแหล่งที่รวบรวมทรัพยากรสารนิเทศหลายรูปแบบ มีทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาหลายสาขาวิชา และมีสิ่งพิมพ์ภาษาไทยมากโดยได้รับตามพระราชบัญญัติสิ่งพิมพ์ ซึ่งหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนาส่วนใหญ่เขียนเป็นภาษาไทย ส่วนร้านหนังสือเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารนิเทศที่หลากหลายและมีสารนิเทศที่

ทันสมัย พระนักศึกษาระดับปริญญาโทอาจใช้เป็นแหล่งในการติดตามสารนิเทศใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนและในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำรายงาน และทำวิทยานิพนธ์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 แหล่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ และร้านหนังสือ ส่วนอีก 16 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้แหล่งสารนิเทศภายนอก คือ หอสมุดแห่งชาติและร้านหนังสือแตกต่างกัน โดยเฉพาะพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาโทจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าสารนิเทศจำนวนมาก เพื่อนำไปใช้ในการทำรายงาน และการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งหอสมุดแห่งชาติและร้านหนังสือเป็นแหล่งที่สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าและติดตามสิ่งพิมพ์ใหม่ๆ แก่พระนักศึกษได้เป็นอย่างดีดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

แหล่งสารนิเทศบุคคล

แหล่งสารนิเทศบุคคลที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ (ตารางที่ 7) จำแนกเป็น 4 แหล่งย่อย ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้มากที่สุด 207 รูปใช้ คือ เพื่อนนักศึกษา สำหรับระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ อาจารย์ (3.77) และในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เพื่อนนักศึกษา (3.47) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ (2.90) และบรรณารักษ์ (2.68)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 1 แหล่ง คือ อาจารย์ และในระดับปานกลาง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อนนักศึกษา

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 2 แหล่ง คือ อาจารย์ และเพื่อนนักศึกษา และในระดับปานกลาง 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ

สำหรับผลการวิจัย ซึ่งพบว่าแหล่งสารนิเทศบุคคลที่พระนักศึกษานำมาใช้ในระดับมาก คือ อาจารย์ ปรากฏแตกต่างจากผลการวิจัยของ Phillips (1992) ซึ่งพบว่า ในบทบาทการเป็นที่ปรึกษา สารุคุณใช้แหล่ง สารุคุณคนอื่นๆ สมาชิกกลุ่มนิกายโปรเตสแตนท์ และผู้ร่วมงาน มากที่สุด การที่ผลการวิจัยปรากฏแตกต่างกันเช่นนี้ อาจเนื่องจาก บทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกันของ พระนักศึกษาและสารุคุณ กล่าวคือ พระนักศึกษามีสถานภาพเป็นผู้เรียนจึงใช้แหล่งสารนิเทศ อาจารย์ในการเรียนโดยตรง ในขณะที่สารุคุณมีบทบาทในการเทศนาและเป็นที่ปรึกษา จึงใช้แหล่ง สารนิเทศ สารุคุณคนอื่นๆ สมาชิกกลุ่มนิกายโปรเตสแตนท์ และผู้ร่วมงาน ในการปฏิบัติงาน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล ของพระนักศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทั้ง 4 แหล่ง (ตารางที่ 7)

ผลการวิจัยส่วนนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

แหล่งสารนิเทศอื่นๆที่พระนักศึกษานำมาใช้ (ตารางที่ 8) จำแนกย่อยเป็น 6 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่าแหล่งสารนิเทศที่พระนักศึกษานำจำนวนมากที่สุด 204 รูป ใช้คือ โทรทัศน์ ส่วนระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่า พระนักศึกษานำใช้ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ โทรทัศน์ (3.73) และในระดับปานกลาง 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศส่วนตัว (3.50) วิทยุ (3.35) และการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา/การอบรม (2.94)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ โทรทัศน์ และในระดับปานกลางมี 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยุ

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว และโทรทัศน์ และในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคลอื่น และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง

ในส่วนของผลการวิจัย ซึ่งพบว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูปใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ คือ โทรทัศน์ พบว่า แตกต่างจากผลการวิจัยของ Lin (2001) ที่พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ภิกษุณีจำนวนน้อยที่สุดแสวงหา คือ วิทยู และโทรทัศน์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 แหล่ง คือ ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว นิทรรศการ และวิทยู ส่วนอีก 3 แหล่งไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ คือ ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว นิทรรศการ และวิทยู แตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัวในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนนิทรรศการ และวิทยู พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโท อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาโทจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเพื่อการทำรายงานและการทำวิทยานิพนธ์ จึงอาจทำให้มีการรวบรวม สะสม ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นของตนเอง เพื่อความสะดวกในการค้นคว้า ส่วนนิทรรศการ และวิทยู ที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ คือ เพื่อติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ ซึ่ง นิทรรศการ และวิทยูเป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้ความรู้ เผยแพร่ข่าวสารทางราชการ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้แหล่งสารสนเทศทั้งสองมากกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโท

2.2.2 เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ

เกณฑ์ที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ (ตารางที่ 9) จำแนกออกเป็น 11 แหล่งย่อย ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ที่พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ คือ ความน่าเชื่อถือ สำหรับระดับของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษามีเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ ในระดับมาก 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียบตรง (4.18) ความน่าเชื่อถือ (4.10) ความครบถ้วนสมบูรณ์ และความชัดเจน (4.04 เท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 2 รายการ คือ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (3.45) และได้เห็นของจริง มีสีสันทัดใจ (3.39)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 8 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียบตรง ความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และความชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 3 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 11 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความถูกต้อง เทียบตรง ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว และความชัดเจน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 รายการ คือ ความถูกต้อง เทียบตรง ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นกลาง ความชัดเจน สามารถเข้าถึงได้ง่าย ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว และเคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารนิเทศนั้นมาก่อน ส่วนเกณฑ์อีก 4 รายการ ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาทั้งปริญญาตรีและปริญญาโท ใช้เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารสนเทศ แตกต่างกัน 7 รายการ คือ ความถูกต้อง เพียงตรง ความครบถ้วน สมบูรณ์ ความเป็นกลาง ความชัดเจน สามารถเข้าถึงได้ง่าย ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว และเคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารสนเทศนั้นมาก่อน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เกณฑ์ทั้ง 7 รายการ ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจากพระนักศึกษาระดับปริญญาโทจำเป็นต้องค้นคว้ามากกว่าระดับปริญญาตรี และต้องการสารสนเทศจำนวนมากในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการทำวิทยานิพนธ์จากแหล่งสารสนเทศต่างๆ ซึ่งสารสนเทศที่ได้นั้นเป็นสารสนเทศที่เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและมีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ในงานวิชาการได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ พระนักศึกษาระดับปริญญาโทจึงจำเป็นต้องพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศดังกล่าวมากกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.3 รูปแบบของสารสนเทศที่ใช้

รูปแบบของสารสนเทศที่ใช้จำแนกออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ คือ สิ่งพิมพ์ ไลต์ทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 10) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้ คือ สิ่งพิมพ์ ส่วนระดับของรูปแบบของสารสนเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้สารสนเทศทั้ง 3 รูปแบบในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.22) สิ่งพิมพ์ (3.05) และ ไลต์ทัศนวัสดุ (2.78)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารสนเทศทั้ง 3 รูปแบบ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งพิมพ์ และไลต์ทัศนวัสดุ

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบของสารสนเทศที่สามารถสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยสามารถบันทึกอยู่ในรูปแบบต่างๆ และให้บริการสืบค้นได้ครั้งละจำนวนมาก โดยอาจสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถเข้าใช้ได้สะดวก และสามารถใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง จึงทำให้พระนักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า พระนักศึกษาใช้รูปแบบของสารนิเทศในระดับปานกลางทุกรูปแบบ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทียมจันทร์ ศิลปจารย์ (2534) ที่พบว่า นิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยใช้วัสดุสารนิเทศทุกรูปแบบในระดับปานกลาง

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบของสารนิเทศที่พระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษาใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้รูปแบบของสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 รูปแบบ คือ สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุ ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 10)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัย พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุ แตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้สิ่งพิมพ์ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้สื่อทัศนวัสดุในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโท อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาโทต้องการสารนิเทศที่ใช้สำหรับอ้างอิงในการทำรายงานและการทำวิจัย ซึ่งสารนิเทศที่ใช้อ้างอิงจำเป็นต้องเป็นสารนิเทศที่น่าเชื่อถือและผ่านการค้นคว้ามาอย่างดี ซึ่งตามปกติจะอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร งานวิจัยต่างๆ ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งใช้สื่อทัศนวัสดุมากกว่า อาจเนื่องจากการเรียนบางสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ต้องใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการเรียน ในการพูด การฟัง และการฝึกสอน

เมื่อพิจารณารูปแบบย่อยของสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใช้ สรุปได้ดังนี้

สิ่งพิมพ์

สิ่งพิมพ์ที่พระนักศึกษาใช้ (ตารางที่ 11) จำแนกย่อยเป็น 13 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้ มี 2 รูปแบบ คือ ตำราเรียน และหนังสือ สำหรับระดับของการใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ พบว่า พระนักศึกษาใช้ในระดับมาก 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ตำราเรียน (4.42) หนังสือ (4.28) และหนังสือพิมพ์ (3.62) ในระดับปานกลางมี

5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วารสารวิชาการ (3.25) พจนานุกรม (3.22) และรายงานการวิจัย (2.96) และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ตำราเรียน หนังสือ และหนังสือพิมพ์ ในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วารสารวิชาการ และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 รูปแบบ คือ ตำราเรียน ในระดับมากมี 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ หนังสือ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัย ในระดับปานกลางมี 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ และในระดับน้อยมี 5 รูปแบบ

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า พระนักศึกษาทุกรูปใช้ตำราเรียน และหนังสือ พบว่าไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารีย์พร อัจฉรวรัตน์โสภณ (2544) ที่พบว่า นักศึกษาสถาบันพระคริสตธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศในรูปแบบหนังสืออ้างอิง เพื่อเพิ่มพูนความรู้

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 รูปแบบ คือ ตำราเรียน รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ส่วนอีก 10 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ในตารางที่ 11)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 1 ที่กำหนดว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้ตำราเรียน รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ แตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ทั้ง 3

รูปแบบในระดับที่สูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจากการศึกษาในระดับปริญญาโทเป็นการศึกษาในระดับสูง จึงต้องใช้สารนิเทศที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ เช่น ตำราเรียน ส่วนรายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ เป็นสิ่งพิมพ์สำคัญสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้เพื่อหาหัวข้อวิทยานิพนธ์และสำรวจงานวิจัยที่มีอยู่ในสาขาเดียวกับที่พระนักศึกษาดำเนินการศึกษา เป็นต้น พระนักศึกษาระดับปริญญาโทจึงใช้สารนิเทศรูปแบบดังกล่าวมากกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โสตทัศนวัสดุ

โสตทัศนวัสดุที่พระนักศึกษานำมาใช้ (ตารางที่ 12) จำแนกย่อยออกเป็น 6 รูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบที่พระนักศึกษานำมาใช้มากที่สุด 194 รูปใช้ คือ ภาพถ่าย ส่วนระดับของการใช้สารนิเทศรูปแบบโสตทัศนวัสดุ พบว่า พระนักศึกษานำใช้ในระดัปลานกลาง 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาพถ่าย (3.05) วัตถุของจริง (2.96) และเทปบันทึกภาพ (2.95) และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.10)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทุกระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้โสตทัศนวัสดุ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดัปลานกลาง และระดับน้อย ในระดัปลานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ภาพถ่าย วัตถุของจริง และเทปบันทึกภาพ ส่วนรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ เทปบันทึกเสียง ภาพถ่าย และเทปบันทึกภาพ และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบเช่นเดียวกัน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสารนิเทศรูปแบบโสตทัศนวัสดุของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศรูปแบบโสตทัศนวัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 รูปแบบ คือ ภาพถ่าย และวัตถุของจริง ส่วนอีก 4 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้ภาพถ่ายและวัตถุของจริงแตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโททั้ง 2 รูปแบบ อาจเนื่องจาก การศึกษาในระดับปริญญาตรี มีสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษและการสอนภาษาไทย ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มุ่งให้ผู้ศึกษาสามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาและเป็นครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หลักสูตรศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2543) 2543) พระนักศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวอาจต้องใช้ภาพถ่าย และวัตถุของจริงในการเรียน และการฝึกสอน นอกจากนั้นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรียังต้องออกปฏิบัติศาสนกิจ ได้แก่ การสอนในโรงเรียน หรือ เผยแผ่ศาสนา จึงต้องใช้ภาพถ่าย และวัตถุของจริงด้วย เช่นเดียวกัน

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่พระนักศึกษาใช้ (ตารางที่ 13) จำแนกย่อยเป็น 8 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พระนักศึกษากำหนดมากที่สุด 197 รูปใช้ คือ แผ่นซีดีรูปภาพ ส่วนระดับของการใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า พระนักศึกษาใช้ในระดับมาก 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ แผ่นซีดีเสียง (3.67) แผ่นซีดีโปรแกรม (3.59) และแผ่นซีดีรูปภาพ (3.57) และในระดับปานกลางมี 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ โปรแกรมค้นหา (3.41) เว็บไซต์ (3.17) และซีดีรอม (3.15)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก 3 รูปแบบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ แผ่นซีดีเสียง แผ่นซีดีรูปภาพ และแผ่นซีดีโปรแกรม และในระดับปานกลาง 5 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โปรแกรมค้นหา

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ แผ่นซีดีโปรแกรม โปรแกรมค้นหา และซีดีรอม และในระดับปานกลาง 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นซีดีรูปภาพ

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาใช้ แผ่นซีดีเสียง แผ่นซีดีโปรแกรม และแผ่นซีดีภาพในระดับมาก อาจเนื่องจาก ในหลักสูตรการเรียนของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายวิชาบังคับคือ วิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น 1-2 และการใช้โปรแกรม จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้สารนิเทศในรูปแบบดังกล่าวมาก ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งใช้แผ่นซีดีโปรแกรม โปรแกรมค้นหา และซีดีรอมในระดับมาก อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาโทต้องแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่หลากหลาย เพื่อให้ได้สารนิเทศ ประกอบการศึกษาการทำรายงาน และการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสารนิเทศต่างๆในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างสะดวก รวดเร็ว

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 รูปแบบ คือ ซีดีรอม ส่วนอีก 7 รูปแบบ ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทใช้ซีดีรอมแตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจาก ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มีซีดีรอมให้บริการ ซึ่งสารนิเทศที่บันทึกในซีดีรอมที่สำคัญส่วนหนึ่งคือฐานข้อมูล BUDSIR ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับสืบค้นพระไตรปิฎก และชุดอรรถกถาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาวิทยาลัยมหิดลจัดทำขึ้น (อัญญาณี คล้ายสุวรรณ 2542)

ชื่อเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาใช้

จากการให้พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 177 รูป ที่ใช้สารนิเทศจากเว็บไซต์ ระบุชื่อเว็บไซต์ที่ใช้มากที่สุด 3 เว็บไซต์ (ตารางที่ 14) ผลการวิจัยพบว่า มีพระนักศึกษาระบุชื่อเว็บไซต์ จำนวนทั้งสิ้น 100 รูป โดยเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาระบุชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 43 เว็บไซต์ สำหรับเว็บไซต์ที่พระนักศึกษาจำนวนมากที่สุดระบุชื่อ 3 เว็บไซต์แรก ได้แก่

<http://www.sanook.com> (38 รูป) <http://www.kapook.com> (17 รูป) และ <http://www.pantip.com> (16 รูป) ส่วนเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษา ใช้จำนวนน้อยที่สุด 1 รูปเท่ากัน มี 24 เว็บไซต์

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่ใช้มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 30 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษาตอบจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> เว็บไซต์ <http://www.kapook.com> และ เว็บไซต์ <http://www.hotmail.com>

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ได้ระบุชื่อเว็บไซต์ที่ใช้มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 28 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีพระนักศึกษาตอบจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ <http://www.pantip.com> เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> และเว็บไซต์ <http://www.mbu.ac.th>

จากผลการวิจัยที่พบว่า เว็บไซต์ที่พระนักศึกษาใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ <http://www.sanook.com> <http://www.kapook.com> และเว็บไซต์ <http://www.pantip.com> จะเห็นได้ว่าเว็บไซต์ทั้ง 3 เว็บไซต์ เป็นเว็บไซต์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารทั่วไป และเป็นเว็บไซต์ที่รวมรายชื่อเว็บไซต์บันเทิงต่างๆ รวมทั้งให้บริการเว็บบอร์ดในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ หรือข้อคิดเห็นต่างๆ ซึ่งพระนักศึกษาจึงอาจใช้เว็บไซต์ดังกล่าวในการติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ดังปรากฏในผลการวิจัยในส่วนของวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ

2.4 เนื้อหาของสารสนเทศ

เนื้อหาสารสนเทศที่ใช้จำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านศาสนา และด้านอื่นๆ (ตารางที่ 15) ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้เนื้อหาสารสนเทศทั้ง 2 ด้าน ส่วนระดับของเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาใช้เนื้อหาสารสนเทศทั้ง 2 ด้าน ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านศาสนา (3.38) และด้านอื่นๆ (2.97)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารสนเทศทั้ง 2 ด้าน ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านศาสนา

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้ พบว่า ไม่ปรากฏความแตกต่างทั้ง 2 ด้าน

ผลการวิจัยส่วนนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของย่อของเนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา และเนื้อหาด้านอื่นๆ ที่พระนักศึกษานำมาใช้ ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา

เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาที่พระนักศึกษานำมาใช้ (ตารางที่ 15) ได้จำแนกย่อยเป็น 33 เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่พระนักศึกษานำมาใช้มากที่สุด (208 รูป) ใช้ มี 2 เนื้อหา คือ การเผยแผ่พุทธศาสนา และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่วนระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่นำใช้ พบว่า พระนักศึกษานำใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนา ในระดับมาก 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประวัติพระพุทธศาสนา (4.31) หลักธรรม (4.02) และพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (3.96) และในระดับปานกลางมี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สงฆ์ (3.49) พระพุทธศาสนานิกายมหายาน (3.46) และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (3.44)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษานำใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เนื้อหาสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประวัติพระพุทธศาสนา หลักธรรม และพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ในระดับปานกลางมี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พุทธปรัชญา

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 14 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือประวัติพระพุทธศาสนา พระไตรปิฎก และพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ในระดับปานกลางมี 17 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พุทธศาสนสุภาษิต และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า เนื้อหาที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูปนำใช้ คือ เนื้อหาการเผยแผ่พุทธศาสนา และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่า

สอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรรัตน์โสภณ (2544) ที่พบว่า นักศึกษาสถาบันคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้เนื้อหาเกี่ยวกับพระคัมภีร์ การที่ระบุว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันเนื่องจากพระนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นพระภิกษุสามเณรในศาสนาพุทธ ย่อมใช้สารนิเทศที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนามากกว่าเนื้อหาอื่นๆ ส่วนนักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมเป็นนักศึกษาที่นับถือศาสนาคริสต์ ย่อมต้องใช้สารนิเทศในเนื้อหาที่เกี่ยวกับคริสต์ศาสนามากกว่าเนื้อหาอื่นๆ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาของพระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 10 เนื้อหา คือ ประวัติพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พระพุทธศาสนานิกายมหายาน พุทธปรัชญา พระไตรปิฎก นิพพาน หลักธรรม พุทธจริยศาสตร์ การเผยแผ่พุทธศาสนา และอิทธิปาฏิหาริย์ ส่วนอีก 23 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้เนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกัน 10 เนื้อหา คือ ประวัติพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พระพุทธศาสนานิกายมหายาน พุทธปรัชญา พระไตรปิฎก นิพพาน หลักธรรม พุทธจริยศาสตร์ การเผยแผ่พุทธศาสนา และอิทธิปาฏิหาริย์ แตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้เนื้อหา ดังกล่าว 9 เนื้อหา ในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ยกเว้นเนื้อหาด้านอิทธิปาฏิหาริย์ ที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าระดับปริญญาโท อาจเนื่องจาก เนื้อหาทั้ง 9 เนื้อหาดังกล่าว เป็นเนื้อหาวิชาที่อยู่ในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัย ที่มุ่งให้พระนักศึกษาศึกษาธรรมในระดับสูง กล่าวคือ สามารถใช้ปัญญาวิเคราะห์ตามหลักเหตุและผล เพื่อให้เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้ จนมีความเชี่ยวชาญทั้งด้านปฏิยัติและปฏิบัติ สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดงานพระธรรมทูต และตอบปัญหาธรรมแก่ชาวต่างประเทศได้ (คู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2546) จึงทำให้พระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้เนื้อหาทั้ง 9 เนื้อหาดังกล่าวสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนเนื้อหาอิทธิปาฏิหาริย์ที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้มากกว่าระดับปริญญาโท อาจเนื่องจาก เนื้อหาอิทธิปาฏิหาริย์เป็นเนื้อหาที่สร้างศรัทธาในการเชื่อ และทำความเข้าใจได้ง่ายกว่าเนื้อหาอื่นๆและ

เป็นเครื่องมือในการนำไปสู่ความเข้าใจในหลักธรรมเบื้องต้นต่อไปได้ง่าย จึงทำให้พระนักศึกษา ระดับปริญญาตรีใช้เนื้อหาอิทธิปาฏิหาริย์มากกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโททั้งในการเรียนและการเผยแพร่ศาสนา เช่น การเล่าตำนาน การจำลองสถานการณ์ เป็นต้น (พระมหาทองสุข สุทธิศิริ, สัมภาษณ์)

เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆ

เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆที่พระนักศึกษาใช้ (ตารางที่ 16) จำแนกเป็น 31 เนื้อหาย่อย ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้เนื้อหา การศึกษา ส่วนระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาใช้ในระดับมาก 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปรัชญา (3.75) คอมพิวเตอร์ (3.62) จริยศาสตร์ และภาษาไทย (3.60 เท่ากัน) ในระดับปานกลาง มี 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาบาลี (3.47) วัฒนธรรม (3.32) และสื่อสารมวลชน (3.31) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้เนื้อหาสารนิเทศ 3 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับมาก 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ปรัชญา และคอมพิวเตอร์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ในระดับปานกลาง 19 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จริยศาสตร์ และ ในระดับน้อยมี 7 เนื้อหา

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับมาก 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปรัชญา จริยศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ในระดับปานกลาง 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาไทย และในระดับน้อย 10 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้เนื้อหาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ปรัชญา และคอมพิวเตอร์ สูงสุด 3 อันดับแรก อาจเนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวเป็นวิชาพื้นฐานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งพระนักศึกษาจะต้องเรียนกลุ่มวิชาภาษาและสื่อสารอย่างน้อย 9 หน่วยกิต เรียนกลุ่มวิชาศาสนา 30 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งนักศึกษาต้องสอบผ่านหรือผ่านการอบรม (หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543) 2543)

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ใช้เนื้อหาปรัชญา จริยศาสตร์ และคอมพิวเตอร์สูงสุดใน 3 อันดับแรก อาจเนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้เป็นรายวิชาบังคับของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท เช่นเดียวกัน (คู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย 2546)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้เนื้อหาสารนิเทศด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 เนื้อหา คือ ปรัชญา จริยศาสตร์ คณิตศาสตร์ และดนตรี ส่วนอีก 27 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 17)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่ามีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เนื้อหา ปรัชญา จริยศาสตร์ คณิตศาสตร์ และดนตรีแตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้เนื้อหาด้านปรัชญาและจริยศาสตร์ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้เนื้อหาด้านคณิตศาสตร์และดนตรีในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโท อาจเนื่องจากเหตุผลของหลักสูตรดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

2.4 ภาษาของสารนิเทศ

ภาษาของสารนิเทศที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ (ตารางที่ 18) พบว่าพระนักศึกษาทุกรูป (208 รูป) ใช้สารนิเทศภาษาไทย ส่วนระดับของภาษาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีในระดับมาก 1 ภาษา คือ ภาษาไทย (435) ในระดับปานกลาง 3 ภาษา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ภาษาอังกฤษ (347) ภาษาบาลี (327) และภาษาสันสกฤต (255) และในระดับน้อย 1 ภาษา คือ ภาษาเขมร (1.82)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใช้ภาษาของสารนิเทศ 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้ภาษาของสารนิเทศในระดับมาก 1 ภาษา คือ ภาษาไทย ในระดับปานกลาง 3 ภาษา โดยภาษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาอังกฤษ และในระดับน้อย 1 ภาษา

พระนักศึกษาระดับปริญญาโท ใช้ภาษาของสารนิเทศในระดับมาก 1 ภาษา คือ ภาษาไทย ในระดับปานกลาง 2 ภาษาโดยภาษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาบาลี และในระดับน้อย 2 ภาษา

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่าพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกรูป ใช้สารนิเทศภาษาไทย พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรรัตน์โสภณ (2544) ที่พบว่านักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศภาษาไทย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของภาษาของสารนิเทศที่พระนักศึกษาทั้ง 2 ระดับการศึกษาใช้ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้ภาษาของสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ภาษา คือ ภาษาเขมร ส่วนอีก 4 ภาษาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ตารางที่ 18)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่ามีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่กำหนดว่า พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษานี้ใช้ ภาษาเขมรแตกต่างกัน โดยพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจาก พระนักศึกษาระดับปริญญาโทจำเป็นต้องใช้สารนิเทศหลายภาษาในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้เนื้อหาเชิงลึก ซึ่งเนื้อหาส่วนหนึ่งอาจอยู่ในภาษาเขมร

3. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ จำแนกปัญหาออกเป็น 5 ด้าน (ตารางที่ 19) ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านที่มีพระนักศึกษาประสบทุกรูป (208 รูป) มี 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

สำหรับระดับของปัญหาในการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ด้าน โดยปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (3.42) ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ (3.37 เท่ากัน) และปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (3.29)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน โดยปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านอื่นๆ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

ส่วนพระนักศึกษาในระดับปริญญาโท ประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ด้าน คือ ด้านแหล่งสารนิเทศ และด้านรูปแบบของสารนิเทศ และในระดับปานกลางมี 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

เมื่อพิจารณาปัญหาย่อยของปัญหาทั้ง 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (ตารางที่ 20) ได้จำแนกย่อยเป็น 13 ปัญหา ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษจำนวนมากที่สุด 206 รูปเท่ากันประสบ คือ บุคคลที่ให้สารนิเทศมีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอ และบุคคลที่ให้สารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบปัญหาในระดับมาก 5 ปัญหา โดยปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป (3.87) มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย (3.86) และห้องสมุดที่ต้องการใช้สารนิเทศอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง (3.65) และในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่สะดวกในการติดต่อเนื่องจากบุคคลที่ต้องการอยู่นอกมหาวิทยาลัย (3.44) บุคคลที่ให้สารนิเทศไม่มีเวลาที่จะให้คำปรึกษา และสถานีวิทยุไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (3.31 เท่ากัน) และสถานีโทรทัศน์ ไม่มีรายการตรงกับความต้องการ (3.28)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาในระดับมาก 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย และห้องสมุดที่ต้องการใช้สารนิเทศอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาในระดับมาก 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคคลที่ให้สารนิเทศมีความรู้ ความชำนาญไม่เพียงพอ

การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษาประสบในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป มหาวิทยาลัยที่ศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อย สามารถอภิปรายได้ดังนี้ การที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีสถานที่คับแคบเกินไป อาจเนื่องจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดการศึกษาอยู่ในวัด ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของวัดใช้เพื่อกิจกรรมทางศาสนา จึงทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถขยายพื้นที่ของห้องสมุดออกไปได้

สำหรับการที่มหาวิทยาลัยมีจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นอินเทอร์เน็ตน้อย อาจเนื่องจากมหาวิทยาลัยมีงบประมาณจำกัด โดยได้รับงบประมาณจากรัฐบาลจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ (พระไพศาล วิสาโล 2546)

ส่วนการที่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาน้อยอาจเนื่องจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา แต่มหาวิทยาลัยมีการเปิดการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา รวมทั้งมีงบประมาณจำกัด จึงไม่สามารถเพิ่มอัตราอาจารย์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอื่นๆมาสอนได้ (เมธี สมภักดี, สุชุม มูลเมือง และ จันทรัตน์ ไครตคำ 2542 ก)

ผลการวิจัยของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรีประสบในระดับมาก คือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ (2534) ซึ่งพบว่าปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประสบในระดับมากคือชั่วโมงเรียนมีมาก ไม่มีเวลาไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ

ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ (ตารางที่ 21) ได้จำแนกย่อยออกเป็น 10 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษาจำนวนมากที่สุด 200 รูป ประสบ คือ วารสารที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด ส่วนระดับปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง (3.57) และจำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ (3.55) และในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ โสตทัศนวัสดุประเภทที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (3.48) วารสารที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด (3.40) การใช้หนังสือใหม่บางครั้งต้องเสียเวลารอเพราะอยู่ในขั้นตอนของการเตรียมให้บริการ และไม่ทราบวิธีใช้โสตทัศนวัสดุบางประเภท (3.36 เท่ากัน)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาทั้ง 10 ปัญหา ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ และโสตทัศนวัสดุประเภทที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศบางรูปแบบเช่นวิทยานิพนธ์ งานวิจัย มีเผยแพร่ในวงจำกัด จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ และเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง ในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ทราบวิธีใช้โสตทัศนวัสดุบางประเภท

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประสบในระดับมาก คือ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาขาดการจัดทำอย่างต่อเนื่อง และจำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันเว็บไซต์ทางด้านพระพุทธศาสนายังขาดบุคลากรในการดูแลและบำรุงรักษา ทำให้เกิดเว็บไซต์ด้านศาสนาที่ตาย ไม่มีคนเข้าไปดูเป็นจำนวนมาก (สมเกียรติ มีธรรม 2544) ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า จำนวนหนังสือวิชาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับการใช้ อาจเนื่องมาจากงบประมาณของห้องสมุดมีน้อย ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่หลากหลายทั้งทางโลกและทางธรรม ห้องสมุดจึงไม่สามารถจัดหาหนังสือวิชาการให้เพียงพอกับการใช้ของพระนักศึกษาได้

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทียมจันทร์ ศิลปาจารย์ (2534) ที่พบว่าปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประสบในระดับมาก คือ หนังสือเล่มที่ต้องการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและไม่อยู่ในห้องสมุด แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระสมนึก ต๊ะรังษี (2534) ที่พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษาส่วนใหญ่ประสบในการศึกษา คือ ห้องสมุดมีหนังสือค่อนข้างเก่ามาก หนังสือที่มีอยู่ตามหลักสูตรเก่า ล้าสมัย

ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ (ตารางที่ 22) ได้จำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามีจำนวนมากที่สุด 200 รูป ประสบ คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ส่วนระดับของปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศพบว่า พระนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประสบปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย (3.49) ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย (3.44) และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา (3.27)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา

ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหา ด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยยังมีไม่ครอบคลุมทุกเนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบปัญหาในระดับมาก คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย และทรัพยากรสารนิเทศที่มีเนื้อหา ด้านคอมพิวเตอร์เก่าและล้าสมัย อาจเนื่องจาก ข้อจำกัดของงบประมาณในการจัดหาของห้องสมุด มหาวิทยาลัย จึงไม่สามารถจัดหาทรัพยากรสารนิเทศใหม่ๆในเนื้อหาต่างๆมาให้บริการได้อย่าง ครบถ้วน นอกจากนี้ในส่วนของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัยยังพบว่า ทรัพยากรส่วนใหญ่ได้รับมาจากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา จึงทำให้เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตอบสนองของความต้องการในการใช้ได้

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาระดับปริญญาโทประสบในระดับมาก คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ

ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ (ตารางที่ 23) ได้จำแนกย่อยออกเป็น 5 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามีจำนวนมากที่สุด 198 รูป ประสบ คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ส่วนระดับปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษาระดับมาก 1 ปัญหา คือ ไม่สามารถอ่านสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ (3.63) และในระดับปานกลาง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ (3.14) ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ (3.08) และทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ (3.04)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหาเช่นเดียวกัน คือ ไม่สามารถอ่านสารนิเทศ

ที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ และในระดับปานกลางมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ

ผลการวิจัยด้านภาษาของสารสนเทศ ที่พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประสบในระดับมาก คือ ไม่สามารถอ่านสารสนเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์พร อัจฉรรัตน์โสภณ (2544) ที่พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาสถาบันพระคริสต์ธรรมจำนวนมากที่สุดประสบคือ ไม่เข้าใจสารสนเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ

ปัญหาด้านอื่นๆ

ปัญหาด้านอื่นๆ (ตารางที่ 24) จำแนกย่อยออกเป็น 6 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามากที่สุด 200 รูป ประสบ คือ ไม่สะดวกในการใช้สารสนเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ ส่วนระดับปัญหาด้านอื่นๆ พบว่า พระนักศึกษา ประสบปัญหาในระดับมาก 1 ปัญหา คือ ไม่สะดวกในการใช้สารสนเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ (3.97) และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (3.45) ไม่ทราบวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอม (3.30) และไม่ทราบวิธีการนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ตออกมาใช้ (3.15)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของพระนักศึกษา พบว่า พระนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ ไม่สะดวกในการใช้สารสนเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพระนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ ค่าบริการทำสำเนาเอกสารจากคอมพิวเตอร์มีราคาแพง

การที่ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประสบในระดับมาก คือ ไม่สะดวกในการใช้สารสนเทศร่วมกับชมราวาสเพราะติดในเรื่องสมณเพศ อาจเนื่องจาก แหล่งสารสนเทศบางแหล่งที่พระนักศึกษาต้องการใช้อยู่นอกมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องไปใช้ปะปนกับชมราวาส ทำให้พระนักศึกษาไม่สะดวก และอาจไม่เหมาะสม ที่พระไปใช้แหล่งสารสนเทศร่วมกับชมราวาส ประกอบกับห้องสมุดแต่ละแห่งไม่มีการจัดสถานที่ค้นคว้าสำหรับพระโดยเฉพาะ จึงทำให้พระนักศึกษาส่งผลกระทบด้านนี้ในระดับมาก

3.2 ข้อเสนอแนะ

พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 96 รูป ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และแหล่งสารนิเทศต่างๆ ในการจัดหาสารนิเทศให้ตรงกับความต้องการของพระนักศึกษา โดยข้อเสนอแนะที่มีพระนักศึกษา เสนอตั้งแต่ 5 รูปขึ้นไป มีดังนี้

3.2.1 ข้อเสนอแนะด้านแหล่งสารนิเทศ ได้แก่

- § ห้องสมุดคับแคบเกินไป ควรจัดสถานที่ในห้องสมุดให้เหมาะกับการอ่านหนังสือ (21 รูป)
- § ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นสารนิเทศมากขึ้น (11 รูป)
- § บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรพูดจาให้สุภาพกับพระนักศึกษา (9 รูป)
- § บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรเต็มใจให้บริการ (5 รูป)

3.2.2 ข้อเสนอแนะด้านรูปแบบของสารนิเทศ

- § ควรมีการจัดหาหนังสือใหม่ๆ มาให้บริการมากขึ้น (7 รูป)
- § ควรเพิ่มตำราวิชาการให้มากขึ้น (7 รูป)
- § ควรเพิ่มทรัพยากรสารนิเทศรูปแบบใหม่ๆ มาให้บริการ (5 รูป)

3.2.3 ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาของสารนิเทศ

- § ควรมีสารนิเทศเนื้อหาใหม่ๆ และทันสมัยมากขึ้น (14 รูป)
- § ควรเพิ่มเนื้อหาด้านศาสนาให้ครอบคลุมทุกด้าน (6 รูป)

3.2.4 ข้อเสนอแนะด้านภาษาของสารนิเทศ

- § ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น (11 รูป)
- § ควรมีสารนิเทศที่แปลภาษาไทยควบคู่กับภาษาอื่นๆ (10 รูป)
- § ควรมีสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมากขึ้น (7 รูป) ดังนี้

3.2.5 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

§ ควรมีการจัดหนังสือให้เป็นหมวดหมู่ สามารถให้บริการได้ง่าย (10 รูป)

§ ห้องสมุดควรมีบริการให้หลากหลายมากขึ้น (6 รูป)

§ ควรให้พระนักศึกษาขอยืมหนังสือได้ โดยไม่นำการจ่ายค่าเทอมหรือไม่จ่ายมาพิจารณา (5 รูป)

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) พระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน 2) ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีประสบในระดับมากคือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ประสบปัญหาในระดับมาก คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัย สามารถสรุปได้ว่ามีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 พบว่าส่วนใหญ่สอดคล้องกับสมมติฐาน มีเพียงบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ได้แก่

§ แหล่งสารนิเทศ พบว่า พระนักศึกษานำแหล่งสารนิเทศแตกต่างกัน 1 แหล่งใหญ่ (จาก 5 แหล่ง) ส่วนแหล่งสารนิเทศย่อย พบว่าแตกต่างกัน ดังนี้

- แหล่งสารนิเทศภายในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน 2 แหล่งย่อย (จาก 8 แหล่ง)
- แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน 2 แหล่งย่อย (จาก 18 แหล่ง)
- แหล่งสารนิเทศอื่นๆ แตกต่างกัน 3 แหล่งย่อย (จาก 6 แหล่ง)

§ เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ พบว่าแตกต่างกัน 7 รายการ (จาก 11 รายการ)

§ รูปแบบของสารนิเทศ พบว่า แตกต่างกัน 2 รูปแบบใหญ่ (จาก 3 รูปแบบ) ส่วนรูปแบบย่อย พบว่าแตกต่างกัน ดังนี้

- สิ่งพิมพ์ แตกต่างกัน 3 รูปแบบย่อย (จาก 13 รูปแบบ)
- สื่อทัศนวัสดุ แตกต่างกัน 2 รูปแบบย่อย (จาก 6 รูปแบบ)
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกัน 1 รูปแบบย่อย (จาก 8 รูปแบบ)

§ เนื้อหาของสารนิเทศ พบว่าเนื้อหาย่อยด้านศาสนา แตกต่างกัน 10 เนื้อหาย่อย (จาก 33 เนื้อหา) และเนื้อหาด้านอื่นๆ แตกต่างกัน 4 เนื้อหาย่อย (จาก 31 เนื้อหา)

§ ภาษาของสารนิเทศ พบว่า แตกต่างกัน 1 ภาษา (จาก 5 ภาษา)

สมมติฐานข้อ 2 ผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พระนักศึกษาในระดับปริญญาตรีประสบในระดับมากคือ ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนพระนักศึกษาระดับปริญญาโท ประสบปัญหาในระดับมาก คือ เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลงานวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหน่วยงานสารนิเทศที่เกี่ยวข้องในการในการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรและบริการสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรสารนิเทศให้ครอบคลุมเนื้อหาในสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ตอบสนองการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท โดยในระดับปริญญาตรีควรครอบคลุมเนื้อหาด้านกฎหมาย รัฐศาสตร์ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต วัฒนธรรม การศึกษา และคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น และในระดับปริญญาโท ควรครอบคลุมเนื้อหาในเชิงลึกด้านการวิจัย ศาสนาอื่นๆ และปรัชญา นอกจากนี้ ทรัพยากรสารนิเทศด้านพุทธศาสนา ควรจัดหาให้มีเนื้อหาครอบคลุมให้ครบถ้วนทุกประเด็น

2. ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรสารนิเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งทรัพยากรสารนิเทศภาษาสันสกฤต

3. ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรสารนิเทศในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย ทั้งสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดหาตำราเรียนเพิ่มมากขึ้น

4. ห้องสมุดควรจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับบริการสืบค้นอินเทอร์เน็ตให้มีจำนวนเพียงพอกับการใช้ โดยอาจจัดไว้ทั้งในส่วนของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องหนังสือประจำคณะ
5. ห้องสมุดควรจัดการอบรมการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต
6. ห้องสมุดควรจัดทำรายชื่อบริษัทที่ให้ความรู้ในด้านศาสนา และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมโยงไว้กับเว็บไซต์ของห้องสมุด
7. ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์ให้พระนักศึกษาทราบรายชื่อบริษัทที่ให้บริการที่ห้องสมุดจัดหาเข้ามาใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีบริการให้ยืมสารสนเทศที่ยังไม่ได้ลงทะเบียน โดยอาจให้ยืมแบบจำกัดเวลา หรือให้ยืมอ่านภายในห้องสมุด
8. สำหรับเอกสารหรืองานวิจัยที่เผยแพร่ในวงจำกัด เช่นวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ซึ่งพระนักศึกษาระดับปริญญาโทใช้มาก ห้องสมุดควรมีการติดต่อแลกเปลี่ยน หรือขอทำสำเนามาให้บริการ และควรประชาสัมพันธ์ให้พระนักศึกษาทราบทั่วกัน

ข้อเสนอแนะในการสร้างความร่วมมือ

1. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรสร้างความร่วมมือในการยืมระหว่างห้องสมุดและหน่วยงานสารสนเทศด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์อื่นๆ ในการยืมระหว่างห้องสมุด หรือระหว่างมหาวิทยาลัยสงฆ์โดยจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการขอทำสำเนาเอกสารเพื่ออำนวยความสะดวกกับพระนักศึกษานักเรียนใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆร่วมกัน
2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยควรร่วมมือกับห้องสมุดและหน่วยงานสารสนเทศต่างๆ ในการจัดทำรายชื่อบริษัทที่จัดหา หรือผลิตขึ้นใหม่เพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนระหว่างกัน เพื่อให้ผู้ใช้สามารถติดตามรายชื่อบริษัทใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และทราบว่าแหล่งสารสนเทศใดมีทรัพยากรที่ต้องการ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยของพระนักศึกษา
2. ควรศึกษาการใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยในวิทยาเขตอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลลาส วรรณอุดม. "ความต้องการและการใช้สารสนเทศของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย
จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- กรมการศาสนา. **ประวัติการศึกษาของสงฆ์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- การค้นคว้าและการเขียนรายงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- คู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2546.
- ไชยพศ ศรีใหม่. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดศูนย์วัดราชาธิวาส. สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2548.
- ถนอมพร ตันพิพัฒน์. "อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา." **วารสารครุศาสตร์** 25,1(2539) : 1-11.
- เทียมจันทร์ ศิลปาจารย์. "การใช้สารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าของนิสิตมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.
- ธวัชชัย ชาญวิทยากุล. "สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา
ในมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.
- บุรุษชัย จงกลณี. **การบริหารงานบริการและกิจกรรมนักศึกษา**. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.
- แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดม
ศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 -2549)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
2544.
- ฝ่ายห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. **รายงานการศึกษาตนเอง**. กรุงเทพฯ :
ฝ่ายห้องสมุด, 2546.(อัดสำเนา)
- พุทธทาสภิกขุ. **ศาสนศึกษาของเราทันสมัยหรือ?** [ม.ป.ท., ม.ป.ป.]
- พระมหาถาวร ขนดิธมโม. บรรณารักษ์ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2547.
- พระมหาทองสุข สุทธิศิริ. รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2548.
- พระมหาสมศรี ปัญญาสิริ. เลขานุการคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2548.

พระมหาสุภา อุกุโท. **พระสงฆ์ไทยในสองทศวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2542.

พระสมนึก ต๊ะรังษี. "การศึกษาของพระภิกษุสามเณรในสภาพการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย : สภาพการศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย, 2535.

พระอมรโมลี. ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร. สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2548.

พระไพศาล วิสาโล. **พุทธศาสนาไทยในอนาคต แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2546.

พุทธชาติ แผ่นไผน. รายงานการวิจัย หัวเรื่องภาษาไทยด้านพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

ไพพรรณ เกียรติโชคชัย. **หลักการสัมมนา**. กรุงเทพฯ : บริษัทการศึกษา, 2545.

ภูษิต วงศ์จอม. บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2548.

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2543.

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2541 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2545.

รายงานประจำปี 2543 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2544.

มุกนัดดา. พิทักษ์มหาเกตุ. "การสร้างสื่อการสอนพูดภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุไทย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.

มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. "ประวัติมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย." แหล่งที่มา :

<http://mahamakuta.inet.co.th> [28 มีนาคม 2548]

เมธี สมภักดี, สุชุม มูลเมือง และจันทรัตน์ ไครตคำ. รายงานการวิจัย บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2542 ก.

เมธี สมภักดี, สุชุม มูลเมือง และจันทรัตน์ ไครตคำ. รายงานการวิจัย ผลการติดตามนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2542 ข.

ระเบียบการรับสมัครนักศึกษาระดับปริญญาตรีโท ปีการศึกษา 2547. กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2547. (แผ่นพับ)

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,
2537.

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่พิเศษ 100 ง. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,
2541.

วิจิตร ศรีสอ้าน. **หลักการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2518.

ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. **สรุปจำนวนนักศึกษาปัจจุบัน**.

กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ,2547.

สมเกียรติ มีธรรม. **พุทธทัศน์ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัย**. กรุงเทพฯ :
สยาม, 2546.

สมควร แก้วชาลุน. **เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยญาณสังวร. สัมภาษณ์**, 21 มีนาคม 2548.

สนั่น ปัทมะทิน. "ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของสื่อมวลชนแต่ละอย่าง." **สื่อมวลชนปริทัศน์ 1,4**
(2529) : 90-94.

สำนักเรียนบวรนิเวศวิหาร. **ระเบียบการเข้าใช้ห้องสมุด**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเรียนวัดบวร
นิเวศวิหาร, 2547.

หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2543

อัญญาณี คัล้ายสุบรรณ. "คู่มือบรรณารักษ์ของแผ่นดิน" **วารสารสำนักวิทยบริการ สำนักงาน**
สถาบันราชภัฏ 4,3 (2542) : 9-13.

อารีย์พร อัจฉรวรรณโสภณ "การใช้และความต้องการสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาของ
สถาบันพระคริสตธรรม." **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,**
2544.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. "ความต้องการใช้สารสนเทศทางวิชาการ : มุมมองของนักวิชาการและนักการเมือง."
วารสารห้องสมุด 39,2 (2538) : 56-61.

ภาษาอังกฤษ

ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago : American Library Association,
1983.

Butcher, Helen. Meeting Managers' Information Needs. London : Aslib, 1998.

Charp, Sylvia. "Literacy : Information Technology." **The Journal of Academic**
Librarianship 21 (March 1994) : 8.

- Chen, Ching-chih, and Hennon, Peter. *Information Seeking : Assening and Anticipating User Needs*. New York : Neal - Schuman Publishes, 1982.
- Erdelez, Sandar, and Wane, Nicole. "Finding Competitive Intelligence on Internet Start-up Companies : a Study of Secondary Resource Use and Information Seeking Processes" *Information Research* 7,1 [online]. Avialable from : <http://informationr.net/ir/7-1/paper115.html> [2005, May 20]
- Ford, M.G. " Research in use Behavior in University Libraries " *Journal of Documentation* 29, 1 (1973) : 85-106.
- Griffiths, Jose-Marie. *Special Libraries : Increasing the Information Edge*. Washington, D.C. : Special Libraries Assoiation, 1993.
- Hart, Richard L. "Information Gathering among the Faculty of a Comprehensive College : Formality and Globality. " *Journal of Academic Librarianship* 23 (1997) :21-27.
- Hunt, Christopher J. "University Libraries" *International Encyclopedia of Information and Library Science*. 644-646. London : Routledge, 2003.
- Kapange. Barnabas W. "The Role of Agricultural Information in Decision Making : Experience of the Tanzanian Agricultural Research Information System." *Quarterly Bulletin of the International Association of Agricultural Information Specislists* 44, 1-2 (1999) : 123-130.
- Kaye, David. "Source of Information, Formal and Informal." *Library Management* 16,5 (1995) : 16 -19.
- Lin, Wen-wen. *The Information Seeking Behavior of the Buddhist Nuns in Taiwan*. [online]. Available from : http://ccbs.ntu.edu.tw/CBS-bin/each_records.pl/CBSBOOK1111926020:020107 [2005, March 15]
- Manger, Jason J. *Essentials Internet Information Guide* London: Mcgraw-Hill, 1994.
- Nicholas, David. *Assessing Information Needs :Tools and Technics*. London: Aslib, 1996.
- Pannyavaro, Venerable. "Should Monks Surf the Internet?". [Online]. Available from : http://www.buddhanet.net/mag_surf.htm [2003, July 7]
- Pearson, David. "Private Libraries." *International Encyclopedia of Information and Library Science*. 552-524. London : Routledge, 2003.
- Phillips, Robert Lloyd. *The Relationship between Work Roles and Information Seeking Behaviors among Selected Protestant Ministers in Terrant County, Texas*.

[online]. Available from : http://www.dcs.gla.ac.uk/idom/irlist/new/1994/94-xi-12-205/Selected_Dissertation_Abstracts.html [2005, April 10]

Reitz, Joan M. "Electronic Resource" Dictionary for Library and Information Science. 244. Westport, Conn.: Libraries Unlimited, 2004.

Schamber, L. & Bateman, J. User Criteria in Relevance Evaluation : Toward Development of a Measurement Scale. [online]. Available from : http://portal.acm.org/ft_gateway.cfm?idj534443&type=Pdf&coll=Guide&dll=acM&cfid=a3711695&cftoken=98564510 [2005, March 20]

Southern Association of Colleges and Schools, Commission on Colleges. Criteria for Accreditation. [online]. Available from : <http://www.sacscoc.org/criteria.asp> [2003, December 16]

Stieg Dalton, Margaret and Charnigo, Laurie. "Historians and Their Information Sources." College & Research Libraries. 64,5 (2004) : 400-425.

Sturges, Paul. "Private Libraries" International Encyclopedia of Information and Library Science. 522-523. London : Routledge, 2003.

Young, Nancy J and Seggern, Marilyn Von. "General Information Seeking in Changing Time: A Focus Group Study." Research & User Service Quarterly 41,2 (2001) : 159-169.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การใช้สารนิเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญา
มหาบัณฑิต กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ คำตอบและข้อเสนอแนะของพระคุณท่านมีความสำคัญยิ่งใน
การนำมาประมวลผล เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในการพัฒนา
ทรัพยากรสารนิเทศ และเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานสารนิเทศต่างๆในการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรและ
บริการสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของพระคุณท่านมากที่สุด ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาของ
พระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง

ทุกคำตอบจะเก็บรักษาไว้เป็น ความลับ และการนำเสนอข้อมูลจะกระทำในรูปของกลุ่มบุคคล
เท่านั้น

รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา คณะ และสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่2 การใช้สารนิเทศ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่ใช้ แหล่งสารนิเทศ เกณฑ์ในการเลือกแหล่งสารนิเทศ
รูปแบบ เนื้อหา และภาษา

ตอนที่3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านรูปแบบของสารนิเทศ
ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ปัญหาด้านภาษาของสารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สารนิเทศ คือ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เรื่องราวต่างๆ ที่ได้มีการสื่อสาร บันทึก จัดพิมพ์ และ/หรือเผยแพร่
ในรูปแบบต่างๆเช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร ตำรา โสตทัศนวัสดุ เป็นต้น

ทรัพยากรสารนิเทศ คือ วัสดุรูปแบบต่างๆที่มีการบันทึกสารนิเทศไว้ ได้แก่

วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

โสตทัศนวัสดุ เช่น เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช เป็นต้น

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น แผ่นซีดีภาพ ซีดีรอม เว็บไซต์ โปรแกรมค้นหา เป็นต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ü ลงใน p

1. ท่านศึกษาในคณะใด และในสาขาวิชาใด

p ปริญญาตรี

p ยังไม่สังกัดคณะ (ปี1 และปี2)

p คณะศาสนาและปรัชญา

p สาขาวิชาพุทธศาสตร์

p สาขาวิชาปรัชญา

p คณะมนุษยศาสตร์

p สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต

p สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

p คณะสังคมศาสตร์

p สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

p สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

p คณะศึกษาศาสตร์

p สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

p สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

p ปริญญาโท

p บัณฑิตวิทยาลัย

p สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

p สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

แหล่งสารนิเทศ (ต่อ)	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
2. แหล่งสารนิเทศภายนอกมหาวิทยาลัย						
มหาวิทยาลัย						
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย						
หอสมุดแห่งชาติ
หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						
หอพระไตรปิฎกนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์พุทธศาสน์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
ห้องสมุดศูนย์ศาสนศึกษา วิทยาลัยศาสนศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล						
สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ
มหาวิทยาลัยศิลปากร						
ห้องสมุดศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร
หอสมุดพระพุทธรูปนามมหาสิรินธร พุทธมณฑล
สำนักงานพระพุทธรูปแห่งชาติ
กรมการศาสนา
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
วัด
โบราณสถาน
ร้านหนังสือ
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						

แหล่งสารสนเทศ (ต่อ)	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
3. บุคคล						
อาจารย์
เพื่อนนักศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ
บรรณารักษ์
อื่นๆ(โปรดระบุ).....
.....						
4. อินเทอร์เน็ต
5. แหล่งสารสนเทศอื่นๆ						
ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว
ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคลอื่น
การประชุมทางวิชาการ / สัมมนา / การอบรม
นิทรรศการ
วิทยุ
โทรทัศน์
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						

3. ในการใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่างๆท่านใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ในการเลือกแหล่งสาร
 นิเทศมากน้อยเพียงใด (โปรดตอบทุกข้อ) 140

เกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งสารสนเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
ความถูกต้องเที่ยงตรง
ความน่าเชื่อถือ
ความทันสมัย
ความครบถ้วนสมบูรณ์
ความเป็นกลาง
ความชัดเจน
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
สามารถเข้าถึงได้ง่าย
ใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว
เคยประสบความสำเร็จในการใช้แหล่งสารสนเทศนั้น มาก่อน
ได้เห็นของจริง มีสีสัน ดึงดูดใจ
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

4. ท่านใช้สารสนเทศจากทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบต่อไปนี้ในระดับใด (โปรดตอบทุกข้อ) 141

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
1. สิ่งพิมพ์						
ตำราเรียน
หนังสือ
หนังสือพิมพ์
วารสารวิชาการ
รายงานวิจัย
วิทยานิพนธ์
พจนานุกรม
สารานุกรม
กฤตภาค*
จดหมายเหตุ
จุลสาร
หนังสือหายาก
ต้นฉบับตัวเขียน เช่น คัมภีร์ ไบลาเน จารึก
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						
2. โสตทัศนวัสดุ						
ภาพถ่าย
แผ่นที่
เทปบันทึกเสียง
เทปบันทึกภาพ
ไมโครฟิล์ม / ไมโครฟิช**
วัตถุของจริง เช่น ศิลปวัตถุ พระพุทธรูป
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						

*กฤตภาค คือการตัดข้อความ เรื่องราวสำคัญจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นำมาฉีกบนกระดาษ พร้อมทั้งระบุหัวเรื่อง และแหล่งที่มาของข้อมูล

**ไมโครฟิล์ม คือม้วนฟิล์มที่มีการถ่ายข้อความหรือภาพจากต้นฉบับโดยย่อให้มีขนาดเล็ก และไมโครฟิช คือ แผ่นฟิล์มโปร่งแสงที่มีการถ่ายข้อความหรือภาพจากต้นฉบับโดยย่อให้มีขนาดเล็ก

ทรัพยากรสารสนเทศ (ต่อ)	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์						
แผ่นซีดีเสียง
แผ่นซีดีภาพ
แผ่นซีดีโปรแกรม
ซีดีรอม* เช่นฐานข้อมูล BUDSIR ซีดีรอมสารานุกรม เป็นต้น
โปรแกรมค้นหา (search engine) เช่น www.google.com
เว็บไซต์ (web site) เช่น www.mbu.ac.th , www.pantip.com เป็นต้น
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
โปรแกรมสนทนา เช่น ICQ ,MSN ,IRC เป็นต้น
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						

*ซีดีรอม คือแผ่นซีดีรอมที่บันทึกข้อมูล ซึ่งอาจอยู่ในรูปบรรณานุกรม สารสังเขป หรือเอกสารฉบับเต็ม

ในกรณีที่ท่านตอบว่าใช้สารสนเทศจากเว็บไซต์ โปรดระบุเว็บไซต์ที่ท่านใช้มากที่สุด 3 เว็บไซต์

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ(ต่อ)	ระดับ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เป็นปัญหา
4. ด้านภาษาของสารนิเทศ						
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาบาลีมีไม่เพียงพอ
ทรัพยากรสารนิเทศที่เป็นภาษาสันสกฤตมีไม่เพียงพอ
ไม่สามารถอ่านสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						
5. ด้านอื่นๆ						
ไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศร่วมกับชมราวาสในแหล่ง สารนิเทศอื่นๆเพราะติดในเรื่องสมณเพศ
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC)*
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอม
ไม่ทราบวิธีการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต
ไม่ทราบวิธีการนำสารนิเทศที่สืบค้นได้จาก อินเทอร์เน็ตออกมาใช้
ค่าบริการทำสำเนาเอกสารจากคอมพิวเตอร์ (print out) มีราคาแพง
อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....						

*รายการออนไลน์(OPAC)คือรายการที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับบรรณานุกรม เลขหมู่ สถานที่จัดเก็บหรือสาระสังเขปของทรัพยากรสารนิเทศต่างๆในห้องสมุดแสดงอยู่ในรูปของรายการออนไลน์ภายในเครือข่ายของมหาวิทยาลัย/สถาบันนั้น

2. โปรดให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและแหล่ง 149
สารนิเทศต่างๆในการจัดหา สารนิเทศให้ตรงกับความต้องการของพระนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัยในด้านต่างๆต่อไปนี้

- แหล่งสารนิเทศ.....
.....
.....
- รูปแบบของสารนิเทศ.....
.....
.....
- เนื้อหาของสารนิเทศ.....
.....
.....
- ภาษาของสารนิเทศ.....
.....
.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ)
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม **

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์ เกิดวันที่ 14 มีนาคม 2521 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย